Всеукраїнська громадсько-політична і літературна газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

Видається у Сімферополі | №38 (141) Субота, 23 вересня 1995 р. | Ціна 2000 крб.

ЗВЕРНЕННЯ

ПРАВЛІННЯ ВСЕКРИМСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА» ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ДО ВСІХ ПРОСВІТЯН, ГРОМАДЯН УКРАЇНИ – МЕШКАНЦІВ КРИМУ

Минуло майже три роки відтоді, коли було засноване в Криму товариство «Просвіта» ім. Тараса Шевченка як складова частина Всеукраїнського товариства. 30 січня 1993 року відбулася установча конференція, яка утворила Всекримське товариство «Просвіта» ім. Тараса Шевченка. На сьогодні його осередки працюють майже в кожному місті і районі Криму.

Зроблено просвітянами Криму багато. Зробити ж належить значно більше. Про все це буде докладна розмова на II Всекримській конференції товариства «Просвіта», на зборах осередків.

Правління товариства звертається до всіх, кому не байдужі справи нашої організації, хто хоче словом і ділом допомогти, у кого є цікаві ідеї та шляхи їхнього втілення у життя.

Дорогі кримчани! Хто бажає стати членом «Просвіти» — ласкаво просимо в наші осередки. Наша організація позаполітична. У спілкуванні з просвітянами ви духовно збагатите себе й інших!

Шановні керівники органів влади! Просимо вас надати нашим осередкам можливості для нормальної діяльності. Запевняємо, кожен з них віддячить плідною роботою на користь міста, району, селища, села.

Шановні діячі культури! Закликаємо вас до співпраці. Тільки спільними зусиллями відродимо красу і неповторність культури кожного народу Криму.

Шановні керівники освіти! Просимо посприяти створенню первинних осередків «Просвіти» в кожній школі, училищі, технікумі. Просвітянські осередки стануть вашою опорою у навчальному закладі.

Звертаємость до всіх осередків товариства з проханням активізувати діяльність напередодні конференції у всіх напрямках, об'єктивно проаналізувати зроблене, визначити шляхи на майбутнє, підготувати пропозиції щодо поліпшення роботи товариства, обрати делегатів конференції з числа найавторитетніших, найактивніших просвітян.

II Всекримська конференція товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка повинна стати взірцем організованості, цивілізованого змагання поглядів, толерантності та злагоди.

Дорогі просвітяни! Нам є що підсумовувати, у нас є перспектива, а головне, у нас є наша Україна, майбутнє якої для нас не байдуже!

Слава Україні!

В дарунок — національна символіка

У Палаці культури Бахчисараю відбулася конференція регіонального Меджлісу кримськотатарського народу по висуванню делегатів на третій з'їзд Курултаю. На конференції була присутня делегація Конгресу Українських Націоналістів на чолі з його головою Славою Стецько, яка виступила з вітальною промовою.

Голова секретаріату Конгресу Геннадій Сіренко передав в дарунок кримським татарам українську національну символіку, — державний жовто-блакитний прапор і червоно-чорний, під яким боролися за волю вояки УПА.

На світлині: *делегати КУНу під час зустрічі в Бахчисараї. На передньому плані — народний депутат України Петро Швидкий, голова Конгресу українських націоналістів, президент Антибільшовицького блоку народів Слава Стецько, голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв і голова Українського комітету Антибільшовицького блоку народів Марія Базелюк.*

Світлина **В. БОГУЦЬКОГО.**

«МИ ЖИВЕМО УКРАЇНОЮ...»

У Криму впродовж семи днів гостювали голова ОУН, голова Конгресу Українських Націоналістів, президент Антибільшовицького блоку народів Слава Стецько і голова Українського комітету Антибільшовицького блоку народів Марія Базелюк. Разом з ними були перший заступник голови проводу Конгресу Українських Націоналістів Сергій Жижко і голова секретаріату КУНу Геннадій Сіренко.

В перший день свого приїзду гості провели прес-конференцію для кримських і акредитованих на півострові журналістів всеукраїнських і зарубіжних засобів масової інформації. Слава Стецько зазначила, що вперше в Криму і рада зустрічі з журналістами. Вона підкреслила, звертаючись до присутніх: «Ви багато чули про КУН, але я не впевнена, що ви чули це правильно. Ми — люди, які живуть проблемами України, і коли вона ще не була вільною, ми боролися. Наш девіз: «Свобода — народам! Свобода — людині!» Ми боремося за самостійність усіх поневолених народів». Особливу увагу Слава Стецько акцентувала на важливості надання Україні інвестицій, як було в Німеччині і Кореї, «і тоді б ми могли піти вперед». Але інвестори, чи то німецькі чи американські, підкреслила Слава Стецько, повинні мати певність, що нам можна давати інвестиції, що у держави все буде гаразд.

Слава Стецько підкреслила, що очолювані нею організація і партія одразу ж виступили проти Сочинської угоди по Чорноморському флоту, оскільки «відомо, що Росія хоче бачити Україну своєю колонією, і ми будемо проти цього боротися. Час імперії минув, і чим швидше Росія собі це усвідомить, тим буде краще. Ми не проти російського народу, ми не проти російської держави, але ми проти російського імперіалізму». Голова ОУН навела цікавий приклад: у США є велика іспанська меншина, але ніхто не може собі навіть уявити, щоб людина прийшла до Конгресу і говорила не англійською мовою.

Повертаючись до так званої проблеми Чорноморського флоту, Слава Стецько заявила: «Чому треба ділити Чорноморський, а не, скажімо, Тихоокеанський флот? Ми вважаємо, що Росія повинна вивести свої війська з України. Ми не хочемо, щоб на нашій землі якимось чином повторилися певні події, які сьогодні мають місце в деяких регіонах колишнього СРСР. Будемо добиватися, щоб усі угоди по Чорноморському флоту не були ратифіковані Верховною Радою України».

Цього ж дня гості зустрілися з активістами українських громадських організацій та партій, що діють в Криму.

Анатолій КОРСАКОВ.

ПРЕДЛАГАЕТ ФОНД ЕВРАЗИЯ

Киевское Региональное Представительство Фонда Евразия, осознавая необходимость оказания поддержки развитию региональной прессы Украины, радо объявить о конкурсе малых грантов для газет в следующих областях Украины: **Винницкой, Волынской, Житомирской, Закарпатской, Ивано-Франковской, Киевской, Кировоградской, Львовской, Николаевской, Одесской, Ровенской, Хмельницкой, Тернопольской, Черкасской, Черновицкой, Херсонской и в Крыму.**

Фонд Евразия — это частная неприбыльная организация, созданная в 1993 году на средства Агентства Международного Развития США (USAID), которая предоставляет безвозмездные средства (гранты) на поддержку программ в Новых Независимых Государствах (ННГ) бывшего Советского Союза, охватывая широкую область экономических и демократических реформ. Фонд Евразия не руководит собственными программами, а финансирует проекты на основе конкретных предложений, разработанных и поданных соискателями грантов.

В рамках данной программы Фонд Евразия намерен оказать поддержку проектам, направленным как на улучшение качества, так и на повышение финансовой и управленческой самостоятельности газет в данном регионе, которые продемонстрировали высокие результаты и стремления овладеть современными технологиями подготовки, выпуска и распространения изданий, предоставляя гранты в размере до 15000 долларов США с правом их использования сроком до 1 года.

Все заявки будут рассмотрены на конкурсной основе персоналом Киевского Регионального Представительства Фонда Евразия при участии местных и зарубежных специалистов в области прессы и журналистики.

Последний день приема заявок Киевским Региональным Представительством Фонда Евразия — **29 сентября 1995 г.** (заявки, отмеченные почтовым штампом после этой даты, приниматься не будут).

Объявление решений о предоставлении грантов — **24 ноября 1995 г.**

Семинар по управлению грантами для победителей конкурса — **1 декабря 1995 г.**

Для реализации своей программы Фонд Евразия будет работать совместно с Арт-агентством «Территория-А».

Организациям, заинтересованным в получении приглашения к участию в конкурсе или информации, касающейся сроков подачи заявок, проводимых консультаций, следует обращаться по адресу:

Киев-53, ул. Чкалова, 52, издательство, офис 30, Арт-агентство «Территория-А», тел. (044)-216-62-72.

СТЕПАН ХМАРА В ЯЛТІ

КОМУ КАЗКА, КОМУ – БУБЛИКІВ В'ЯЗКА...

Ялтинців не здивуєш зустріччю з народними депутатами України. Здебільшого влітку їхні дороги тягнуться до Криму, і деякі з них не відмовляються перервати курортний відпочинок, щоб поспілкуватися з мешканцями міста. Скажімо, напередодні четвертої сесії Верховної Ради України своїми прогнозами із просвітянською аудиторією поділились депутати Василь Костицький та Євген Пронюк. А нещодавня звістка викликала особливе пожвавлення: в Ялту приїхав Степан Хмара. «Як? Той самий?» — «Так-так, уявіть собі!..»

Погодьтесь, ніде засоби масової інформації не популяризували так дружно і послідовно ім'я С. І. Хмари, як в Криму після відомого севастопольського вояжу, створюючи йому, звісно, вельми колоритний імідж, яким можна було при бажанні жахати дітей. Але всі знають: коли у дитячих казках з'явиться страховисько, то вже неодмінно чекай хороброго лицаря, який переможе його у відкритому герці. Отим «лицарем», за сценарієм політиканів, що виступить проти «небезпечного» С. Хмари, повинен був стати якийсь таємничий «кримський народ». Втім, початок тієї казки всі пам'ятають...

І ось — Ялта, 16 вересня, великий зал міськвиконкому. У рамках зустрічі з редакцією газети «Клич» — органу Української Консервативної Республіканської партії — відбувається знайомство з головою партії Степаном Хмарою. І відразу до нього прикипають погляди — нищівні і доброзичливі, зухвалі і захоплені, ворожі і просто недовірливі. Нема тільки байдужих.

«Температура» в залі підскакує ще вище, коли Степан Хмара підходить до мікрофону. Екзальтоване обурення, демонстративний протест, образливі вигуки, як і очікувалось, хвиля за хвилею котились на промовця. Проте досить було маленької виваженої паузи, пильного, прискіпливого погляду в зал, як гамір почав стихати. Відчуваючи втрату ініціативи, найзапекліші шовіністи змушені ретируватися, подавши клич: «Русские! Встаньте и идите!». Таких «русских» виявилось не більше кількох десятків, решта ж швидко вгамувалась. І залягла напрочуд шанобліва тиша.

Говорив народний депутат про те, що наболіло, що хвилює кожного. Тему свого виступу сформулював так: чому ми маємо те, що маємо, а не те, що повинні мати? С. Хмара переконливо показав механізм розграбування України, багато цифр і фактів стали відкриттям для аудиторії. Однак відзначимо, що й ставлення С. Хмари до конкретних партій та осіб знайшло підтримку у слухачів. Також отримали схвалення певні його пропозиції щодо майбутнього підняття рівня життя в Україні.

Не слід думати, що зустріч проходила ідилічно, гладенько. Не обійшлось без підступних запитань, гнівних реплік. Проте не викликає сумніву, що ця зустріч остаточно розвінчала образ С. Хмари як ворога і злочинця, виплеканий в Криму певними силами. Про порозуміння свідчило навіть те, як щільно оточили присутні Степана Ільковича опісля, щоб продовжити тригодинну бесіду.

А що ж тепер буде з «казкою» деяких засобів масової інформації у Криму?

Наш кор.

НЕ ФЛОТ, А КРИМ. ТАКИЙ ПРИЦІЛ...

«Не існує проблеми Чорноморського флоту, є так звана проблема Криму — проблема української землі, на яку зазіхає Росія». Про це заявив, виступаючи на науковій конференції «Націоналізм і сучасні проблеми державного будівництва», організованій сімферопольським товариством «Просвіта» з нагоди 400-річчя від дня народження Богдана Хмельницького, народний депутат України, капітан першого рангу Євген Лупаков.

У конференції взяли участь голова ОУН, голова Конгресу Українських Націоналістів, президент Антибільшовицького блоку народів Слава Стецько, голова Українського комітету Антибільшовицького блоку народів Марія Базелюк, народні депутати України Петро Швидкий і Євген Лупаков, заступник голови КУНу Сергій Жижко, голова секретаріату КУНу Геннадій Сніжко.

Є. Лупаков далі зазначив: «Колишні політпрацівники Радянської Армії в Україні стали вихователями, а КДБ у повному складі перетворився у Службу безпеки України». І риторично запитав: «Хіба вони у своїй більшості зацікавлені в існуванні незалежної України?» Євген Лупаков повідомив, що «цими днями ще один російський десантний корабель перевіз з Криму майно в Новоросійськ без будь-якого контролю з боку української митниці та СБУ, і ніхто не знає, що було на тому кораблі». Високо оцінивши діяльність на посаді міністра оборони України Костянтина Морозова, народний депутат України негативно відгукнувся про нинішнього главу військового відомства. Євген Лупаков зазначив також главу військового відомства. Євген Лупаков зазначив також, що «національний дух, який панував у Військово-Морських Силах України в 1992-94 роках, знижується. ВМСУ відроджується далеко не за кращими традиціями».

На думку Є. Лупакова, без третьої країни — чи то США, чи якоїсь іншої «нам проблему ЧФ з Росією не вирішити». Він має повну надію на прийняття вже в цьому році Верховною Радою України Закону «Про статус іноземних військ на території України», вважаючи, що російські війська можуть базуватися в Севастополі і Криму щонайбільше до кінця 1998 року. Щодо так званого об'єднаного командування ЧФ, яке сьогодні підзвітне двом президентам — України і Росії, то Є. Лупаков зазначив: «Немає української частини Чорноморського флоту, є український Чорноморський флот — згідно з Декларацією про державну незалежність України, оскільки тоді український парламент вирішив: все, що станом на 24 серпня 1991 року перебувало на території України, є її власністю». Тому, на думку народного депутата, ВР України «повинна до кінця нинішнього року денонсувати всі раніше підписані рішення щодо Чорноморського флоту». Він назвав облудною «пропозицію Росії захищати нас на нашій землі за наші гроші».

Марія Базелюк у своєму виступі повністю підтримала Євгена Лупакова. Зазначила, що Антибільшовицький блок народів бореться за свободу всіх суб'єктів колишнього СРСР. Вона розповіла про страшні злочини, які чинить Росія у Чечні, звідки вона нещодавно повернулася. Навела факти «скидання трупів російських солдат Федеральними військами в ущелини і вивезення їх на баржах в Каспійське море, де вони топилися». «А батьки отримують фальшиві повідомлення, що їхні сини, мовляв, пропали безвісти», — підкреслила М. Базелюк.

Слава Стецько негативно оцінила діяльність УНА—УНСО, заявивши, що «це дуже небезпечне для України явище. Ця організація — не українська, а створена для дискредитації національного руху».

Напередодні конференції Слава Стецько зустрілася в Бахчисараї з головою Меджлісу кримськотатарського народу Мустафою Джемілєвим. Побувала вона також в одній з українських військових частин.

18—20 вересня Слава Стецько побувала в Ялті і Севастополі, а в Сімферополі зустрілася з керівництвом ВР Криму і уряду Автономної Республіки Крим.

Наш кор.

ЗНОВУ АМБІЦІЇ?

У Сімферополі нарешті розпочала роботу третя сесія ВР Криму. Здавалося, в світлі наміру абсолютної більшості депутатського корпусу працювати у правовому полі України все зміниться на краще. На жаль... Над будинком ВР Криму усе ще майорить лише прапор автономії. Правда, в сесійному залі з'явився державний прапор України, але це викликало гнів депутата Тетяни Рябчикової. Вона запропонувала винести його із залу. А депутат Микола Осипов навіть запропонував: якщо є прапор України, то мусить бути й... державний прапор Росії. Кримські парламентарі шляхом поіменного голосування внесли до порядку денного питання про використання в залі Верховної Ради Криму державної символіки України.

Пояснити ці сентенції важко.

І ще. Зайве казати, скільки клопоту й плутанини завдало кримчанам введення Ю. Мєшковим московського часу. Однак спершу президія парламенту, а затим і сесія не підтримали слушну пропозицію уряду автономії про перехід на київський час.

Житимемо по - московськи?

Інф. «КС».

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

З 15 вересня в усіх поштових відділеннях нашої держави почалася передплата українських видань на I півріччя 1996 року, в тому числі і на «Кримську світлицю».

Нашу газету не завжди можна купити в кіосках з різних причин, іноді її просто приховують у деяких кіосках, а потім списують. Передплативши її, ви не лише підтримаєте нас, а й зможете постійно спілкуватися з єдиною в Криму всеукраїнською громадсько-політичною і літературною газетою.

Передплатна ціна на півроку для кримчан — 180 тисяч крб., для передплатників за межами Криму — 240 тисяч крб.

Вартість одного екземпляра «Кримської світлиці» по передплаті майже вдвічі менша за роздрібну ціну в кіосках «Союздруку».

ІНДЕКС ЧАСОПИСУ — 30553.

Колектив редакції «Кримської світлиці».

ПРО МАЙБУТНЄ КРИМУ

Подальша доля Криму, його стосунки з центральною владою та нинішня політична ситуація на півострові — такі теми круглого столу

«ПОЛІТИЧНІ РЕАЛІЇ ТА МАЙБУТНЄ КРИМУ»,

який 26 вересня проводить кримська філія Українського Незалежного Центру політичних досліджень за сприяння «Дому Свободи». В його роботі візьмуть участь провідні політики автономної республіки, депутати українського і кримського парламентів, урядовці, лідери політичних партій, дипломати, журналісти.

МІЖНАРОДНІ НАВЧАННЯ ЗАВЕРШЕНО

Як ми вже повідомляли, в районі порту Варна (Болгарія) минулої неділі завершилися міжнародні військово-морські навчання «Партнер по співпраці-95», що проводилися в рамках програми НАТО «Партнерство заради миру». Напередодні тут, за даними, одержаними редакцією в прес-центрі ВМСУ, за участю офіцерів штабу Головного командування об'єднаних збройних сил НАТО на південноєвропейському театрі військових дій, моряків країн-учасниць навчань — Болгарії, України, Італії, Греції, Туреччини, Румунії — відбулися конференції по зв'язку, виявленню і досліджуванню цілей, висвітленню надводної ситуації, наданню допомоги кораблю, що потерпає біду на морі, брифінг по діях спостерігачів у ході операції по евакуації цивільного населення.

На зовнішньому рейді порту Варна сторожовик ВМС України «Гетьман Сагайдачний» та фрегат ВМС Греції провели міжкорабельне навчання по зв'язку. Командирів походу і командирів кораблів прийняли командувач ВМС Болгарії віце-адмірал Христо Контров, глава Варненського обласного управління Чирик Йорданов, мер Варни Христо Кирчев.

Українські ВМС на офіційних прийомах представляли командир походу — перший заступник начальника штабу ВМС України капітан першого рангу Володимир Кузьмін і командир СКР «Гетьман Сагайдачний» капітан другого рангу Сергій Настенко. На борту українського корабля пройшов обід на честь командувача ВМС Болгарії та командирів військових кораблів країн-учасниць навчань.

Проведені операція по евакуації цивільного населення, навчання з пошуку, спостереженню і відображенню ситуації, спільному маневруванню кораблів тощо.

Інф. «КС».

МИНИСТЕРСТВО СВЯЗИ УКРАИНЫ

АБОНЕМЕНТ на газету
КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ
30553 (индекс издания)
Количество комплектов
на 199 год по месяцам
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Куда
(почтовый индекс) (адрес)
Кому
(фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА
ПВ | место | янтер
на газету 30553
(индекс издания)
КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ
Стоимость | подписки | руб. коп. | переадресовки | руб. коп. | кол-во комплектов
на 199 год по месяцам
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Куда
(почтовый индекс) (адрес)
Кому
(фамилия инициалы)

ХТО ХОЧЕ МОРЕ ЗАПАЛИТЬ?

Пам'ятаєте відому байку про синицю, котра взялася море запалить, що буцім-то воно згорить? Ця байка кожного разу приходить на гадку, як беру в руки черговий номер газети Чорноморського флоту «Флаг Родины».

Як і хоробра синиця, флотські військові оглядачі (комсомольські) та новоявлені політологи (колишні інспектори політуправління), котрі ні тепень в цих науках, оскільки ніколи їх не вивчали, в кожному номері газети зчиняють неймовірний галас з приводу страхіть, що мають початися після розподілу Чорноморського флоту. Солідні офіцери на повному серйозі стараються запевнити народ, що як не стане «единого» флоту, то все піде прахом разом з Чорним морем. І почнеться всесвітній потоп. Ви тільки подумайте: американці шліфують бойову готовність під Миколаєвом, під самісіньким носом у навіки вірних «единожды данной присяге», а в Туреччині (вмерти зі страху можна!) останнє немовля, здійснивши обрізання, уже точить ятагана на голови хоробрих захисників слов'янських народів.

Пряма загроза беззахисній Росії! Матінко моя! Довкруж тебе вороги... До того ж Україна, оця колишня «бессознательная» окраїна, ніяк не хоче платити гроші захисникам конституційного порядку в СНГ, оговорює якийсь їхній статус, наче в ясир мамлюкам збирається їх здати, підспівуючи вихідцям «с галицийских схронов». Суцільний жах...

Чи не тому більшість гранок флотської газети «дихає» не флотською культурою, не традиціями флотської взаємодопомоги, не повагою до держави, в якій живуть, а невіглаством «основателя» російського флоту — до всього українського. Як і під час Петровських «освободительных» походів, так і сьогодні його послідовники у флотських мундирах шкрябають на папері про «право» Росії на «исконные земли» в Україні. На ті землі, куди до Переяславської Ради не ступала нога московського воїнства.

«Риється як москаль в коморі». Флотські ідеологи повністю підтверджують її життєвий зміст з тією тільки різницею, що риються не в коморі, а в душі чужого їм народу.

Говорити про офіцерську честь і гідність авторів теорії розвинутого шовінізму не хочу. Своєю запопадливістю вислужитися вони самі себе поставили в таке становище, що змушені до того ж топтати і власну гідність. Офіцеру англійського флоту ніколи не збреде в голову назвати «клятвопреступником» офіцера американського флоту, хоча ситуація була схожа з нашою. Офіцер з честю ніколи не дозволить собі топтати гідність і честь іншого.

Новоявленим флотським мілітаристам уже мало головної бази російського Чорноморського флоту в Севастополі. Шовіністичні прагнення простягаються не лише на Донбас, Дніпропетровськ та Одесу, досягли вони й Придністров'я.

Що тут скажеш, весело «озорничают» в Україні російські «острословы». Хоробрі, відважні... Особливо, коли зовсім не страшно. От написали, що колишній командувач ВМСУ прийшов у Севастополь городами. Помовчали, послухали гомін — нічого і нікого. Продовжили тепер так: «Президент України прийшов туди ж і тими ж городами і, бачте, побоявся зустрітися з вірними «единожды данной присяге». Висновок закономірний: «Флот не хоче, а Україна не може» привести до порядку ідеологів українофобства.

Доводилося чути на Полтавщині народну говірку: «Ржавіють не лише бойові кораблі Чорноморського флоту. Ржавіють кращі традиції російського флоту, натомість проглядають щербаті «шпангоути» великодержавництва. Просторікування всіх «тоскующих по России» є яскравим свідченням того, що колишній Союз з Москви завжди бачився як «созданная Петром великая Российская держава». Словом, імперія. А в світовій історії вічних імперій не зафіксовано. Так що все об'єктивно.

І тому час зірвати вуаль лицемірства з обличчя вірних «единожды данной присяге» на офіційному рівні. Все чорноморське воїнство, половина з яких громадяни і вихідці з України, давно нашило на одяг російський триколор, начепило двоглавого орла, видаючи себе за вірних присязі радянській владі. Так легше вичавити сльозу з легковірних бабусь та з їхньою допомогою підтримувати політичну напругу на півострові. Час насамкінець згадати: на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року Чорноморський флот рішуче проголосував за незалежність України. І цим покласти край демагогії при «единство и неделимость» флоту, а «тоскующим» по Росії полегшити «страдания», направивши для подальшої служби на «историческую Родину». Таким чином братній державі можна допомогти вирішити кадрову проблему Тихоокеанського і Північного флотів.

Передчуваючи, що так воно і буде, все нахабнішими стають вибрики флотських ідеологів. Приклад їм подає сам засновник газети. Але як би адмірал Е. Балтін не старався демонструвати особовому складу ВМСУ свої «бойові» рани 9 травня і в день ВМФ, продемонстровано тим часом лише корозію, що вкрила офіцерську честь і гідність керівництва «братнього» флоту. Що тоді питати з рядових журналістів флотської газети, яких призначено наводити ідеологічний «марафет», бити в дзвони гучного бою, щоб не було видно, не було чути, як доводиться до ручки Чорноморський флот. Так що старайтесь, господа-панове. Може, море все-таки згорить?

Мирослав МАМЧАК,
капітан 2 рангу
ВМС України.

м. Севастополь.

ДИТЯЧИЙ КУРОРТ: СЬОГОДЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ

Якщо ви запитаєте у Євпаторії, де знаходиться Центральний дитячий санаторій Міністерства оборони України, вам неодмінно покажуть і навіть розкажуть про нього. У місті понад 100 оздоровчих лікувальних закладів, проте цей добре знаний не тільки євпаторійцями. Не лише тому, що його корпуси і адміністративно-господарські будівлі розташувались у мальовничому, затишному куточку поблизу історичного центра міста-курорта. Дитячий клінічний санаторій військового відомства є єдиною надією на порятунок у тих батьків, у котрих діти — інваліди з дитинства, які страждають патологією центральної і периферійної нервової системи, опорно-рухового апарату і респіраторних алергозів. Не буду детально зупинятись на всіх особливостях лікувально-оздоровчого процесу. Нагадаю лише, що сьогодні санаторій — це багатопрофільний реабілітаційний центр для дітей як наших військовиків (лікування для них безкоштовне), так і військовослужбовців Росії, Білорусі, Молдови, інших країн СНД, а також цивільних осіб. Він одночасно може прийняти майже 670 хлопчиків і дівчаток у віці від 3 до 14 років.

Автору цих рядків нещодавно довелося побувати у санаторії. Дитячий сміх — якраз дітворі влаштували свято Нептуна — щасливі мами, ласкава хвиля, цілюще повітря. Здавалося б, ніщо не могло внести дисгармонію у цей дивовижний світ сонця і людської турботи. Проте не все так райдужно. Принаймні не поменшало нагальних проблем у мого співрозмовника — начальника санаторію, полковника медичної служби Анатолія Ненька, заслуженого лікаря України, дитячого травматолога-ортопеда вищої категорії. І головна з них — довгобуд.

Ще у 1989—90 рр. будівельне управління Чорноморського флоту повинно було здати в експлуатацію спальний корпус на 300 місць для психоневрологічних хворих. Однак через різні причини, в основному нестачу коштів, і донині споруда зі скла і бетону зяє пустими вікнами. І стільки ж часу нещасні діти, котрі страждають церебральним, акушерським паралічем та іншими недугами, перебувають у тісних палатах. Хоча не так вже багато потрібно тих грошей, аби виконати всі роботи і, як кажуть, вдихнути в корпус життя.

— На 90 відсотків об'єкт готовий, — вводить мене в курс справи Анатолій Михайлович. — Будуправління ЧФ, звичайно, для нас не кращий варіант, але коли вже вони почали, нехай доведуть все до кінця. А для цього, з урахуванням, що нам у Києві пішли назустріч і за розпорядженням генерал-лейтенанта Дмитра Рудковського виділили певні кошти, ще треба 10 млрд. крб.

Знаю, якось незвично А. Ненькові, до речі, ще практикуючому дитячому лікарю, займатися цією адміністративно-господарською «кухнею». Але що вдієш! Ринкові стосунки вимагають особистого втручання. Інакше не проживеш. Ось і перепрофілювався Анатолій Михайлович у зрілі літа у керівника-прагматика, навчився заробляти і рахувати кожен карбованець, аби зберегти санаторій. Робити ж це з кожним роком важче.

Витрати за комунальні послуги невпинно збільшуються, відповідно зростає і собівартість путівки. Сьогодні доба перебування і лікування у санаторії обходяться установі в 1 млн. 265 тис. крб. А тому ті, хто хоче придбати путівку за індивідуальну плату чи згідно з договором (це 24 відсотки усього контингенту), повинен, як бачите, викласти чималу суму за 30 чи 45-добове лікування. Більшості наших співвітчизників це не по кишені. На відміну від російських клієнтів. Здебільшого вони і приносять санаторію левову частку прибутку. Це, в свою чергу, дає можливість матеріально стимулювати сумлінну працю персоналу, підтримувати матеріальну базу тощо. Ось нещодавно А. Ненько підписав вигідні договори з Московським науково-терапевтичним центром з профілактики і лікування психоневрологічних інвалідів, фірмою «Тонгра», що привезла на оздоровлення з Чорнобильської зони 67 дітей, нашими організаціями.

Часи настали невтішні, і кошти євпаторійському санаторію вкрай необхідні. Хоча б для того, щоб в достатній кількості придбати фізіотерапевтичні апарати, інвалідні коляски, спеціальні пристрої для проведення лікувальної фізкультури, навчання навичок ходіння тощо. Бо з того, що одержав востаннє санаторій ще 1976 року, залишилась тільки чверть. Причому ці коляски і «ходики» були вже неодноразово ремонтовані. Придбати ж нові можна за валюту лише у далекому зарубіжжі, в основному в Німеччині.

Взагалі фінансовий бік для керівництва санаторію — найболючіший і визначальний. А тут ще парадокси. Нині цивільний лікар, медсестра, які працюють у тому ж військовому дитячому санаторії, в зв'язку з підвищенням тарифної ставки одержують більше, ніж начальник відділення у званні підполковника з вислугою 15—20 років. Тому «не тримаються» офіцери за свої посади, звільняються у запас і йдуть працювати, наприклад, лікарями-ординаторами, одержуючи разом з пенсією платню вдвічі більшу. Інші ж взагалі переїжджають на батьківщину в межах СНД. Так, тільки в кінці минулого року звільнились у запас провідні невропатолог, полковник Валентин Шульников і ортопед, полковник Ілля Ісаєв, начальники відділень, підполковники Борис Мнацаканов та Іван Невмержицький. Якщо й надалі так піде, то санаторій взагалі залишиться без фахівців-професіоналів. Зміну ж їм підготують, вважає Анатолій Ненько, тільки через 4—5 років.

І все ж керівництво, попри негаразди, не втрачає віри у привабливішу перспективу. Разом зі своїми підлеглими продовжує «ставити на ноги» своїх маленьких пацієнтів, роблячи все, щоб вони швидко одужали і набралися сил. І водночас готується до свого 75-річчя.

Ювілей відбудеться у грудні З нагоди цього на початку вересня на базі санаторію пройшла Всеукраїнська конференція дитячих ортопедів, невропатологів, педіатрів, у якій взяли участь провідні науковці і фахівці з Києва, Харкова і Запоріжжя, Росії, Білорусі, Молдови, Узбекистану. Така увага до євпаторійців пояснюється ще й тим, що клінічний санаторій МО — єдиний в Україні центр комплексного санітарно-хірургічного лікування дітей-інвалідів з дитинства з індивідуальним строком лікування — від 2 місяців до 2 років.

Не треба пояснювати, чому потрібно його зберегти, підтримати. Незважаючи на усі перипетії нашого сьогодення. Бо здоров'я дітей нічого, справді, не варте...

Василь РОМАНІВ.

м. Євпаторія.

ІРОНІЧНИМ ПЕРОМ

СЛОВО ЗА РУСЛАНОМ

Коли я почула вперше з вуст редактора «Крымской правды», голови постійної комісії Верховної Ради Криму по засобах масової інформації і зв'язках з громадськістю Михайла Бахарєва про те, що «плюралізм в одній голові — це шизофренія» (таким чином він мотивував політичну одноголосість співробітників та дописувачів своєї газети), я подумала, що це дотепно, і що він гідним чином вийшов з пікантної ситуації. Але почувши те ж удруге і втретє, почала замислюватися. І що ж то має бути за така поважна голова, навіть не діжа, а щось схоже на страховисько, якому погрожує Руслан у Сімферопольському дитячому парку, якщо носить її на м'язах «Крымская правда» усім загалом?

Але ж і тут постаралась зрозуміти головного редактора — так колишня компартійна посада виховала. Адже донедавна жителі шостої частини суші робили вигляд, що користуються спільною головою — єдиною і неділимою. Уявіть собі: ось така трохи всохла щемна кулька. А сам Михайло Олексійович був при тій голові ніби очима — стежив, щоб вчасно помітити, коли якесь там коліщатко чи гвинтик не туди закрутиться, щоб негайно викликати «санітарів» з бульвару Франко.

Ось і продовжує діяти шановний редактор за старою звичкою. Хоч вже й з партквитком розлучився, й до комерції прилучився, хоч і серце, від якого одержує життєві імпульси, — золотоглава Москва, — вже понад чотири роки є столицею сусідньої держави.

Але останнє — для інших громадян України. Тільки не для «одноголового» колективу редакції, який продовжує не тільки звіряти по Москві годинники, а й биття власного пульсу: чи відповідає воно ритму країни немеркнучих кривавих зірниць?

І все це, треба розуміти, щоб устерегтися-таки від отієї підступної хвороби — шизофренії, що є породженням плюралізму (хай їй трясця!) Але ж, здається, не устереглися. То щось ввижається, то вчувається та й з логікою — проблематично, а є окремі числа газети, котрі взагалі нагадують лікарняну картку. Скажімо, післясвятковий, тобто післястресовий (адже йдеться про свято Незалежності України). Тут вже навіть мову древнього багатомільйонного українського народу одній людині привласнили (не будемо слухати радіопередачі мовою Степана Бандери, й годі!), і такий галас створили з приводу того, що «перший — на другому» і доводиться натискувати на телевізорі іншу кнопку, — аж острах взяв. А що було б, аби насправді, як волає газета, відібрали у наших крикунів ОРТ — їхню улюблену цяцьку, що підгодовує нездоров'ий організм зомбуючою наркотою? Краще не уявляти перед сном. Адже й так людей пізнавати перестали — у кожному якогось зі Степанів бачать, якщо не Бандеру, то Ільковича, котрий на локомотиві суцільної «українізації» в'їжджає до Севастополя. А колеса так і вистукують: «тук — наздожену! тук — українізую!».

Насправді ж ані локомотиву, ані Степанів — зовсім інша картина. Ну, приміром, катапультувався сюди нещодавно пан Зюганов, коли в мріях про єдиний політичний простір витав над кримськими обріями. Катапультувався тому, що його стратостат виявився мильною булькою і лопнув. Неодноразово висаджувалися в Севастополі десантом і Затулін з Бабуріним, аби нагадати його мешканцям, як над ними знущаються. А «Крымской правде» немовби зовсім очі затьмарило: «Хмара!», — кричить, та й годі. І це навіть тоді, коли на небі — ані хмариночки.

А то ще й ота нав'язлива ідея щодо хрущовського подарунка. Все тужать, все побиваються окремі «правдисти» з цього приводу. Ніколи навіть своїй зарплаті порадіти, розміри якої, до речі, вважаються комерційною таємницею. Це, мабуть, аби інших, законослухняних, громадян не дратувати, аби хтось часом не взяв під сумнів, що оцих крикунів, «колонізованих», «українізованих», з «викрученими» (так вони полюбляють висловлюватися), руками і дійсно мають тут «за рабів негідних», як, до речі, і все російськомовне населення.

Але іншим «правдисти», на жаль, не стурбовані — сподіваються, що й досі, як за часів Островського, на всякого дурня доволі простоти. Та помиляються: кримчани вже нещодавно погоріли на ось такій безмежній політичній довірі і, певне, незабаром знайдеться й на цю «голову» свій Руслан. Так що варто Михайлу Олексійовичу добряче обміркувати, чи достатньо він вже напрацював дивідендів, аби про нього подбала московська мерія. Адже він тільки редактор, а не президент...

Тамара ФЕДОРЕНКО.

Відшуміло уже кримське літо, але на морських узбережжях півострова з їхніми чудовми пляжами людно, як і в спекотні серпневі дні. Оксамитовий курортний сезон у розпалі. Ті, кому пощастило відпочивати і набиратися в ці дні здоров'я в алуштинському пансіонаті «Північна Двіна», щирим словом відгукуються про офіціанток пансіонатської ідальні. На світлині фотокореспондента **Костянтина Дудченка** *Надія Князєва (ліворуч), Людмила Звоник та Ірина Чепурна щиросердно пропонують смачні страви, приготовлені умілими майстрами кулінарної справи.*

ЛЮДИ СЕЛА

ХАРАКТЕР

Ангеліна Вашатко, головний зоотехнік сільськогосподарського підприємства імені Калініна годинами може розповідати про свою роботу. Так було й цього разу. Слухала її і щиро захоплювалась. Бо вона не лише добрий оповідач. Все гаразд у її великому господарстві, тому й не соромно за результати праці. Калінінці завжди у п'ятірці найміцніших господарств Красногвардійського району.

Здається, ця ніжна, біпява жінка, яку в селі називають Ангелок, і мухи не образить. Вміє вона бути суворою і вимогливою, та завжди — справедливою. Вміє розгледіти людську душу, зазирнути в її глибини і — зрозуміти.

— Хочете, познайомлю зі знаменитим нашим доглядачем худоби, — каже вона. — О, це така особистість, іншого такого, мабуть, не зустрінете. Це Віктор Новакович, неповторний характер.

Ми вже звикли увесь час бачити його на бричці. На роботу, з роботи. Завжди в нього для коня добра отава. Що й казати, господар. Справжній господар. Ще, буває, на інших нагримає, якщо не по-хазяйськи зроблять щось. Зате телят, котрих він доглядає, — хоч на виставку. Віктор Андрійович частенько любить повторювати: «У моїх теличок немає вихідних».

У цих словах — глибокий смисл. Піймала якось Віктора Андрійовича, як то кажуть, на гарячому. Невже, думаю, краде Новакович корми. Придивилася пильніше. А таки потягнув. Зараз, очевидно, додому заверне. Аж ні. На ферму подався. І до своїх теличок. Та швиденько так розкладає в жолоб, ще й приговляє щось до них та пестить, як діточок...

От вам і Новакович. Видно, глибоко живе в ньому те, що ми називаємо господарським підходом. Якось принагідно повернулась до цієї пригоди. Він спочатку трохи знітився: «Ну грішний я, але ж того, що ви за своїми науковими раціонами даєте худобі, дуже мало. От і підгодовую...»

Наш кор.

ЯКБИ Я БУВ ПРЕЗИДЕНТОМ...

Чи доводилося вам думати, що б робили, якби були президентом (або екс-президентом) Автономної Республіки Крим? Або президентами України, Російської Федерації чи США? Не думали? А я думав. Це зараз модно.

Так от, якби я був екс-президентом АР Крим, то перш за все розтлумачив би своїм прихильникам, що лише наївні люди, а то й просто дурні, можуть вірити тому, що їм обіцяє переважна більшість претендентів у президенти чи на якісь посади. Справді, треба мати досить-таки обмежені розумові здібності, аби повірити вигадкам, що після обрання претендента президентом пенсіонери отримуватимуть пенсію у двадцять п'ять разів більшу, ніж до його обрання; що всупереч міжнародним нормам та угодам можна буде змінювати кордони тієї або іншої держави; що зарубіжні бізнесмени почнуть мішками везти в Крим валюту просто так, бо цього хочуть різні «общества» та «движения».

При цьому чесно пояснив би, що я не перший і не останній з тих, хто обіцяє все, що хочуть почути «широкі маси». Наприклад, чого тільки не обіцяли більшовики, коли агітували на боротьбу з буржуазією та «контрреволюцією» — і мир, і землю, і волю, і світле майбутнє. А вилилося це в нечуваний терор, голодомор, депортацію народів. Пояснив би, що не так вже й доцільно виповзати з-під уламків української економіки і повзти (хоч і на пузі, як це прогнозує один син юриста) під уламками російської економіки. Було б значно краще і престижніше не чекати, що хтось щось дасть, привезе чи надішле, а засукати рукави і почати працювати та з розумом розвивати свою, місцеву, економіку.

Я б також нагадав своїм прихильникам чітке і характерне висловлювання одного царського міністра: «Нам (Росії) нужна Армения, а вовсе не нужно армян». Останні події у Чечні підтверджують, що і сьогодні Росії потрібна, наприклад, Чечня і зовсім не потрібні чеченці. Те ж саме стосується і Криму. Росії потрібен Крим, особливо порти, бази, аеродроми та курорти. І зовсім не потрібні кримчани, тим паче пенсіонери, бо в Росії не вистачає грошей навіть для тих, хто працює.

Ну, а що б я робив, якби був президентом України? Перш за все пояснив би усім, хто живе в Україні, що, на відміну від багатьох інших країн, Україна оголосила громадянами своєї держави усіх, хто на відповідну дату жив на її території. Інакше кажучи, держава вчинила гуманно. Але це, зрозуміло, не означає, що усі хочуть бути громадянами цієї держави. Тому призначив би остаточний термін для підтвердження громадянства України. А тих, хто не бажає цього робити, запропонував би вважати тимчасово проживаючими громадянами іншої (їхня справа — якої) держави і наказав би розробити статус таких громадян. А ще запропонував би перевірити, чи всі, хто займає керівні посади або обрані до Верховної Ради України, підтвердили своє громадянство. І це зрозуміло — спробуйте знайти у світі країну, в якій посідали б керівні посади та були б обраними до парламенту люди, які не є і не бажають бути громадянами цієї країни.

І, нарешті, підписуючи той або інший договір із колишнім «старшим» братом, я б не закаянням та попросив прощення за усі ті злочини (нищення національних культур на релігій, голодомори, масові вбивства, депортації народів тощо), які здійснювала Російська імперія, а потім і Країна Рад супроти багатьох народів Європи та Азії.

А тим політикам та письменникам, які так турбуються про долю двадцяти п'яти мільйонів росіян, що опинилися за межами Російської Федерації, я б нагадав слова сумнозвісного фюрера, який, виступаючи 20 лютого 1938 року в рейхстазі, зокрема, сказав: «Більше десяти мільйонів німців живуть у двох державах, які розташовані біля наших кордонів (Австрія та Чехословаччина — **О.К.**). Не може бути сумніву, що політичне відокремлення від рейху повинно призвести до позбавлення їхніх прав, точніше — основного права — на самовизначення. Для світової держави є нестерпним усвідомлювати, що брати по расі, які підтримують її, зазнають жорстоких переслідувань та тортур за своє бажання бути разом з нацією, поділяти її долю. До інтересів германського рейху входить захист цих німців, котрі живуть вздовж наших кордонів, але не в змозі самостійно відстоювати свою політичну та духовну свободу». До чого призвела і чим закінчилася ця турбота для «братів по расі», добре відомо. Вони отримали повну свободу і право гинути на сході і на заході, на півдні і на півночі «світової держави».

Що ж до подій у Чечні, то генералів, які планували там військову операцію, я поділив би на дві групи. Найбездарніших відправив би у відставку, а здібніших послав би на стажування до генерала Дудаєва для підвищення професійного та морально-етичного рівня.

А що б я робив, якби був президентом Сполучених Штатів? Перш за все обережно ставився б до порад іншим народам. Зокрема, перш ніж говорити про можливість добровільного об'єднання колишніх республік у нову державу, якщо того побажають народи, проаналізував би той «добровільний» шлях об'єднання багатьох народів у Російську імперію, а згодом і СРСР.

По-друге, я обрав би інший шлях боротьби із злочинністю у США. А саме, замість того, щоб витрачати 30 млрд. доларів на боротьбу зі злочинністю, будувати нові тюрми та збільшувати штат поліції на сто тисяч нових поліцейських, я за помірну платню (3—5 млрд. доларів) підписав би угоду з деякими колишніми радянськими республіками про те, щоб американські в'язні відбували термін покарання у тюрмах цих держав (особливо, в сибірських таборах). Тоді б усі американські потенційні злочинці моментально присмирніли. Така угода була б корисною як для США (поряд з економією коштів різке зменшення злочинності), так і для колишніх республік (нові валютні надходження)...

Олександр КУЖІЛЬ.

м. Сімферополь.

ЩЕ ДЕСЯТЬ КВАРТИР ДЛЯ ВМС УКРАЇНИ

У Севастополі побували представники Дніпровської, Мінської та Харківської районних адміністрацій Києва. Як повідомили редакції у прес-центрі ВМС України, гості побували в кількох військових підрозділах Військово-Морських Сил України, де уклали ряд практичних договорів з їхнім командуванням у рамках програми шефства над кораблями і частинами українського флоту.

Член делегації, начальник головного управління капітального будівництва Київського міськвиконкому Володимир Присяжнюк підкреслив: укладено договір про фінансування будівництва для українських військових моряків ще десяти квартир — у тому ж будинку, де раніше для ВМС України купили сорок квартир.

Інф. «КС».

ДОСИТЬ ЖИТИ ЗА ДАРВІНИМ

Боляче спостерігати, як люди зрікаються своєї нації. Відбувається це здебільшого від нашої байдужості, яку вважаю найбільшою зрадою з усіх відомих. І навпаки, заслуговує шани людина, що гідно представляє свій етнос, свою культуру. Але лише до тієї межі, за якою починається зазіхання на гідність якоїсь іншої нації, культури.

Було б помилковим вважати, що шовінізм є лише наслідком поганого виховання його носіїв. Не останню роль тут відіграє і історична пам'ять народів — адже впродовж багатьох віків російська нація поглинала українську, діяли відверто драконівські закони, спрямовані на заборону нашої самобутності, духовності, руйнацію менталітету.

Слід звільнятися, нарешті, від ілюзій стосовно того, що українців здатні визнати «братами по розуму» ті, що назвалися «братами старшими». Ось приклад.

Лише в одній образливій за формою та брехливій за змістом статті в газеті «Российская община Севастополя» за червень (газета барвиста, з безліччю друкарських помилок, роздається безкоштовно) я нарахував 11 натяків на нижчий інтелект українців (порівняно з росіянами) та розумову неспроможність їхньої влади.

Від якоїсь дурниці ніхто, звичайно, не застрахований. Але це не означає, що треба виголошувати її за керівну ідею, в даному випадку — російську. Стосовно ж преси, то згадка про те, що «автори несуть відповідальність за наведені факти», нікого не стримує, адже в умовах панування анархії, що іменується демократією, їм нічого не загрожує.

Українська суспільна думка сьогодні деградувала настільки, що навіть вживання слів «нація», «мова», «незалежність» вже і серед нашого вищого керівництва вважається правилом поганого тону. А неокомуністи і борці за «громадянське примирення» в Україні тихою сапою впроваджують в життя російську мову. Це вже знаходить своє конкретне втілення: візьмемо до уваги те, яким буде паспорт незалежної Української держави — без графи про національність.

У нас з цього приводу посилаються на американський приклад, нібито все, що добре для Америки, добре і для України, і нібито таким чином можливо усунути наші національні проблеми. Не знаю щодо росіян, а те, що для багатьох українців цей паспорт не стане приємною знахідкою і що багато з них віддадуть перевагу «серпастому молоткастому», — зрозуміло.

Свого часу на запитання Збігнєва Бжезинського про те, чи погодилась би Україна бути бідною, але незалежною, а чи віддала б перевагу заможному життю у складі Росії, колишній Президент України не знайшовся, що відповісти. Воно й не дивно: і жити стали гірше, і з незалежністю сутужно. Та чи й можна говорити про самостійність України, яка належним чином не святкує навіть своє державотворення. Та й чи є ознакою незалежності те, що замість державної і сьогодні тут панує мова сусідньої країни! Не сприяє посиленню державного авторитету і заснення російської теле-, радіо- та відеопродукції. Розмови про переваги єдиного інформаційного простору виводять, як і раніше, на шлях з однобічним рухом.

Отже, пасивно віддаватися плину подій тут неприпустимо — треба захищатися. І досить жити за законом, сформульованим Дарвіним, згідно з яким перемагають найнахабніші, найспритніші, найжорстокіші або просто негідники.

Максим РОЗУМІЙКО.

м. Севастополь.

ПЕРЕВІРТЕ ПРАВИЛЬНІСТЬ ОФОРМЛЕННЯ АБОНЕМЕНТА!

На абонементі повинен бути проставлений відбиток касової машини.

При оформленні передплати (переадресування) без касової машини на абонементі проставляється відбиток календарного штемпеля відділення зв'язку. У цьому випадку абонемент видається передплатнику з квитанцією про сплату вартості передплати (переадресування).

При оформлении подписки (переадресовки) без кассовой машины на абонементе проставляется оттиск календарного штемпеля отделения связи. В этом случае абонемент выдается подписчику с квитанцией об оплате стоимости подписки (переадресовки).

Для оформлення передплати на газету або журнал, а також для переадресування видання, бланк абонемента з доставочною карткою заповнюється передплатником чорнилом, розбірливо, без скорочень, у відповідності з умовами, викладеними в каталогах Союздруку.

Заповнення місячних клітинок при переадресуванні видання, а також клітинки «ПВ-МІСЦЕ», проводиться працівниками підприємств зв'язку і Союздруку.

Для оформления подписки на газету или журнал, а также для переадресования издания, бланк абонемента с доставочной карточкой заполняется подписчиком чернилами, разборчиво, без сокращений, в соответствии с условиями, изложенными в каталогах Союзпечати.

Заполнение месячных клеток при переадресовании издания, а также клетки «ПВ-МЕСТО», производится работниками предприятий связи и Союзпечати.

СМЕРТЬ ПІД ЧЕРВОНИМ ПРАПОРОМ,

АБО РОЗПРАВА ЧЕКІСТІВ З ВОЛОДИМИРОМ ІВАСЮКОМ

Буковинський край, цей райський куточок України, як жоден інший, багатий на талановитих і музично обдарованих людей. До них належить і сім'я Івасюків, з якими я жив поряд, знав близько. Глава сім'ї Михайло Івасюк прожив тяжке, але почесне життя. Про нього останнім часом було сказано чимало. Я ж хочу дещо розповісти про його сина — Володимира Івасюка, цього буковинського соловейка. Багато хто знає його як автора та виконавця пісні «Червона рута», і мало хто — як громадянина своєї Вітчизни.

Якось у будинку № 58, що по вулиці Богдана Хмельницького у Чернівцях, де я нині проживаю, поселилась сім'я Івасюків із 7 осіб. Мешкали вони у двох прохідних кімнатах. Умови життя були жахливі. Та, як не дивно, саме там і народилася на світ «Червона рута», яка принесла 17-річному юнакові всенародну славу.

Володимир почав творити тоді, коли комуністичний ненажерливий молох знищував фізично сотні талановитих, геніальних людей, засилав їх у далекий Сибір. Особливого гоніння зазнавали українці. До кривавих рук чекістів потрапив і Володимир Івасюк, якого всі любили і знали, яким пишалися. Тому й не дивно, що сьогодні молодь пасивна, не має свого лідера.

А яким він був, Володимир! Увесь свій час віддавав книгам, музиці. З сусідами, як і всі члени сім'ї, був ввічливий, сором'язливий, мовчазний. Навіть слава «Червоної рути», що раптово прийшла до нього, не змінила Володимирової поведінки. А пісня лунала на вулицях, на майданах, у парках і це здорово не сподобалося Спілці композиторів, працівникам обласного відділу культури. Вони робили все можливе, щоб завадити талановитому композитору. Особливо тривожились працівники комітету держбезпеки, не випускали юнака з поля зору, вели за ним постійний нагляд.

Ми, сусіди, розповіли про це його матері, аби та попередила Володимира, щоб вів себе обережно. Тоді пані Софія, зокрема, розповіла, що нелади з держбезпекою у Володимира ведуться ще зі школи, коли 7 листопада шкільні гуртківці облили пам'ятник Володимиру Леніну на центральному майдані смердючою рідиною. Відтоді Володимир і потрапив, як мовиться, під ковпак.

Апологети комуністичного режиму часто наголошують на тому, що, мовляв, у цивілізованих країнах пам'ятників не руйнують, а самі тим часом стільки знищили пам'ятників, починаючи з 1917 року, що й перерахувати неможливо. Але то тих, що їм не подобалися. А ось інших понабудовували, як гною. Тільки на Буковині було встановлено тисячі й тисячі різних великих і малих пам'ятників Леніну-Сталіну. Вчені підрахували, що витрачених коштів і матеріалів на спорудження пам'ятників Леніну вистачило б на будівництво шести міст, подібних Миколаєву, а Сталіну ще більше — дев'яти! Тим часом в Україні забороняли спорудити пам'ятники першому президенту України Грушевському, гетьманам, борцям за незалежність України, письменникам і т. д. Навіть знищили місце розташування Запорозької Січі. Тож негативне ставлення Володимира Івасюка до більшовицьких ідолів закономірне.

Незабаром молодий композитор переїхав до Львова, аби продовжити там навчання, а сім'я перебралася у будинок, що по вулиці Шевченка.

За кілька тижнів до трагічної загибелі Володимир був у Чернівцях і приніс мені книжку «Історія України»,яку свого часу брав у мене почитати. З мого дозволу зробив пам'ятний запис: «Я не помилявся. В. Івасюк». І подарував мені збірку своїх пісень. Саме тоді ми з дружиною вирушали на Львівщину — попити «Нафтусі». Володимир вирушив разом з нами. В дорозі дещо розповів про своє життя. Особливо наголосив на тому, що червоноголові агенти (так він називав кадебістів) не дають йому спокою. Все листування проходить через їхні руки, намагаються бути наставниками. І дуже незадоволені зустрічами з працівниками культури Канади, США та Європи. Залякують, попереджають, провокують...

Тяжку покару придумали чекісти Івасюку за непокору. Це було попередження всій інтелігенції, мовляв, знайте наших. Деякі журналісти під диктування тих же держбезпеківців виступали з різними версіями про самогубство Володимира — п'янки, нервова хвороба. Композитор і не підозрював, що, сідаючи в одну із чорних «Волг», він уже йшов на смерть під червоним прапором. Тож слід пам'ятати, що ненависть до українських патріотів і сьогодні відчувається на багатьох підприємствах, в установах, в рухомому транспорті. Вона зі слиною виривається з ротів учорашніх червонокоричневих. Придивіться до них і зрозумієте їхню суть.

І все ж ми повинні віддати належне В. Івасюку і його матері — маємо встановити меморіальну дошку на будинку, де він жив. Товариство політв'язнів і репресованих не раз порушувало питання про спорудження пам'ятника та кімнати - музею Володимира Івасюка, та місцева влада поки що про це мовчить.

Олексій БІЛЕЦЬКИЙ,
колишній політв'язень.
м. Чернівці.

ДО 400-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

В СОЮЗІ З КРИМОМ

В січні 1648 р. козацька рада на острові Томаківському обрала старшим Війська Запорозького Богдана Хмельницького. Новий гетьман кинув клич підніматися на боротьбу проти шляхетської Речі Посполитої. «Прошу вашої ласки і господнього милосердя, щоб ви, люди одного бога, одної віри та крові, коли я буду наближатися до вас із військом, приготували зброю», — говорилося в його універсалах до українського народу.

Чималі надії у приготуваннях до визвольної війни Хмельницький покладав на спілку з Кримом. Січова старшина підтримала його наміри, і вже наприкінці січня було відряджено посольство до хана, яке очолив досвідчений у кримсько-козацькій дипломатії полковник Яцько Клиша. В Перекопі він зустрівся з намісником усього присиваського краю мурзою Тугай-беєм. Той не тільки приязно поставився до місії козацьких послів, а й поїхав з ними в Бахчисарай. Хан Іслам-Гірей пообіцяв Яцькові Клиші продовжити подальші переговори відносно антипольського союзу, а тим часом запорожці мали умовитися з донськими козаками, щоб ті не нападали на степові татарські та ногайські улуси, тобто ханат хотів гарантовано убезпечити своє східне узграниччя.

Через два місяці по тому вже сам Хмельницький разом з полковником Кіндратом Бурляєм та сином Тимошем вирушив до Бахчисарая. Про їхнє перебування в столиці ханату розповідається в наведеному нижче уривку з літопису козацького історіографа Самійла Величка.

19 квітня друге козацьке посольство повернулося на Січ. Загальна військова рада Війська Запорозького ухвалила чимшвидше виступити назустріч польському війську, що йшло придушувати повстання. Оскільки Іслам-Гірей мав переправитися через Дніпро і вийти в умовлене місце біля Інгулу лише 11 травня, козацькі старшини і Тугай-бей, враховуючи важливість фактора раптовості, вирішили дати генеральний бій полякам раніше. Він відбувся 5—6 травня 1648 р. в урочищі Княжі Байраки на Жовтих Водах і закінчився перемогою козацько-кримських військ.

Через п'ять днів вони закріпили свій успіх у битві під Корсунем, де польська армія зазнала нової нищівної поразки. Було взято в полон коронного гетьмана Миколу Потоцького і польного гетьмана Мартина Калиновського, відправлених потім у фортецю Чуфут-Кале, а також вісімдесят значних шляхтичів. «Таких блискучих перемог квітучі кримські землі ще ніколи не тільки не бачили, а й ніколи про них не чули», — писав у своїй «Історії хана Іслам-Гірея III» мусульманський автор Хаджи-Мехмед Синан.

У битвах 1648 року татарські загони доходили аж до Сяну, брали участь в облозі Замостя. Після припинення бойових дій Богдан Хмельницький 23 грудня прибув зі своїми соратниками в Київ, щоб утверджувати українську державність, а татарські загони наприкінці січня 1649 року повернулися на півострів.

В історичних дослідженнях про союз Богдана Хмельницького з Іслам-Гіреєм III досі ще бракує такої важливої ланки, як погляду на нього з кримського боку. Майже не мовиться в присвячених цій темі працях про те, що укладений без порозуміння з турками татарсько-козацький союз викликав різке незадоволення Османської імперії, якій зовсім не випадало в той час зачіпатися з Польщею та ускладнювати з нею свої стосунки. Тому дії Іслам-Гірея гостро засуджували султан Ібрагім І і його оточення. Крім того, в Бахчисараї було власне бачення тодішніх подій. Звичайно ж, хан був проти входження України до Росії, і коли до нього дійшли звістки, про можливість такої акції, зносини між ним і Хмельницьким перервалися.

Одне слово, потрібно розібратися в усіх політичних реаліях тогочасного Криму, бо без цього окремі сторінки Визвольної війни нашого народу будуть і не повними, і не абсолютно об'єктивними. Допомога кримських татар заспуговує вдячності, адже вони пролили свою кров за волю українців. Так, у битві під Берестечком було поранено Іслам-Гірея, від розриву гарматного ядра загинув калга Крим-Гірей, смертельне поранення дістав вірний спільник Хмельницького, славний татарський лицар Тугай-бей, гідний того, щоб на Турецькому валу стояв йому пам'ятник.

Влітку 1925 р. етнографічна експедиція під керівництвом відомого вченого О. Акчокракли виявила в селі Капсихор, що в Східному Криму, рукопис поеми про похід Іслам-Гірея спільно з Мелеске (Хмельницьким) на Польщу в 1648—49 рр. Її автор — сучасник тих подій Джан-Мухамед.

Григорій РУДНИЦЬКИЙ.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ У БАХЧИСАРАЇ

(З літопису Самійла Величка)

Хмельницький пробув у Січі ще два місяці, січень і лютий, таємно радячись із кошовим та курінними отаманами про майбутню війну з поляками. Поміж війська однак розголошували, що мають направити до короля й усього сенату послів, щоб прохати від усього Запорозького війська й народу малоросійського потвердити стародавні свої вольності й права і вгамувати польських панів та інших дозорців, які живуть на Україні й утискають та чинять біди малоросіянам. Цю поголоску пустили були в Січі поміж війська для того лише, щоб поляки через своїх шпигунів (а їх ніяк не можна було встерегтися) не довідалися заздалегідь про справдешній військовий задум Хмельницького.

/.../ Хмельницький із товариством виїхав із Січі, начебто прямуючи на острів Томаківський, розташований за кілька миль нижче Січі. Оголошено було, що він зробив це для своїх вигод і щоб випасати там коні. Насправді ж він поїхав до Криму, а як прибув туди, звістив про себе в Бакцисараї кримському ханові. Хан відвів йому кватирю в одного значного й багатого бакцисарайського армениа, який за ханським наказом постачав Хмельницькому і його товариству харчі й напої на їхній пожиток аж доти, доки вони не виїхали з Криму. Хмельницький тоді, проживши на тій кватирі з тиждень, опізнався з деякими мурзами і просив їх доповісти ханові, що хоче з ним побачитися й викласти всі ті потреби, що привели його до Криму. Коли ті мурзи доповіли про це ханові, той звелів наступного ж дня привести до нього Хмельницького. Він прибув у ханський палац, і сам хан (а не через товмача) ласкаво його привітав і поздоровив, оскільки вже трохи знав Хмельницького й раніше по колишніх військових чинах. Хмельницькому посприяло ще й те, що хан добре знав козацьку мову і в товмачеві потреби не мав. Отож усі запити й інтереси Хмельницького хан вислуховував сам і сам на все відповідав. Після того Хмельницький бував у хана ледве не щодня і про все, що належало, розмовляв наодинці і привселюдно — старанно просив на допомогу собі проти поляків кримського війська. Хан остаточно йому не відмовляв, але роздумував і радився зі своїми мурзами, чи давати Хмельницькому своє військо, чи ні. Він запідозрював, що ляхи навмисно послали Хмельницького в Крим, щоб той хитрістю виманив орду в Польщу і, навівши її на готове польське військо, всю вигубив.

Про таку ханську думку й сумнів Хмельницький довідався від знайомих мурз і через тих самих мурз передав ханові, що готовий присягнути, що має потребу в кримському військові і про те, що діє без жодних хитрувань і улесливості, а також готовий для запоруки віддати ханові свого сина. Прочувши це, хан зрадів і до всіх пропозицій Хмельницького почав ставитися прихильніше. А якось при розмові, яка проходила у взаєморозумінні, в присутності багатьох мурз та інших кримських воєначальників, хан запропонував Хмельницькому виконати обіцяну присягу згідно до свого бусурманського звичаю. Хмельницький звелів тоді дати йому ханську шаблю, яку йому принесли й віддали до рук. Тоді він, вийнявши її з піхов, поцілував оголене залізо перед ханським лицем і виголосив перед усіма таку промову:

«Боже, творителю всієї видимої і невидимої живності, відателю людських думок, присягаю тобі, що потребую й прошу в його ханської милості на допомогу собі кримського війська, потребую його по правді й істинно без жодної підступності і зради. А коли б інакше мав діяти, на шкоду його ханської милості, то допусти на мене, Боже, щоб був я вбитий цією шаблею і голова моя була знята з пліч».

Коли Хмельницький проголосив цю присягу, зараз же хан і всі кримські старшини, які були тоді біля хана, дуже зраділи і дали Хмельницькому руки на те, що завше будуть готові допомагати йому проти поляків, аж доки не скінчиться війна. /.../ Після такого доконання й запевнення Хмельницький забавився в Бахчисараї до світлої Великодньої неділі, яка припала на 2 квітня того ж 1648 року, і аж до проводів щодня бував у хана, маючи змогу про все з ним розмовляти. Тим часом хан наказав значному й військовому кримському мурзі Тугай-беєві готувати в похід із Хмельницьким на козацьку Україну чотиритисячну кримську орду.

Володимир ШАХНЮК

«КРУГЛИЙ СТІЛ» ЗНАМЕНИТИХ ГЕРОЇВ

Ідея великого збору героїв «Дванадцяти стільців» та «Золотого телятка» давно вже назріла. Потрібна була лише назва. Симпозіум? З'їзд? Конгрес? З притаманною йому скромністю головний герой дилогії сказав, що не треба помпезності партійних форумів періоду розвинутого соціалізму і галасливих тусівок епохи розгнузданого демократизму. Ми тихо сядемо за «круглий стіл» і поведемо ділову розмову в дусі найповнішого плюралізму і абсолютної толерантності. За столом ніхто у нас не зайвий: ні патриций, ні плебей, — закінчив Остап Бендер.

Таким чином, за столом демократично розсілися підпільний мільйонер Корейко і сліпий жебрак Поніковський, колишній предводитель дворянства Вороб'янінов і колишній пролетар розумової праці Прусіс, віце-король Індії бухгалтер Берлага і жертва російської революції Васисуалій Лоханкін. За столом сиділи також працівники засобів масової інформації — співробітник профспілкового органу Ухудшанський, фейлетоніст «Старогородської правди» принц Датський (Маховик), автор відомої «Гавриліади» Никифір Ляпис та ще... Одне слово, дванадцяти стільців з гарнітуру мадам Пєтухової виявилося замало.

Спонукуваний все тією ж природженою скромністю, великий комбінатор оголосив, що парадом командуватиме він і, демонструючи мистецтво спікера та тамади, взятих разом, приступив до виконання почесного обов'язку.

— Шановні присяжні засідателі, громадяни світу та громадяночки обох півкуль! Дивлячись на ваші чарівно інтелектуальні обличчя, я зрозумів, що пуста балаканина в стилі меланхолійних спогадів про наше славне минуле нам не личить. Це буде занадто тривіально. Історичний момент вимагає від нас конструктивності, зваженості і політичного реалізму, як сказав президент Клінтон перед зустріччю у верхах.

Фунт: Клінтон — це голова! Хусейн йому палець в рот не покладе...

Бендер: Високоповажний зіцголова показав нам неабияку ерудицію в галузі міжнародних відносин. Сподіваюсь, він порадує нас оригінальними думками в галузі криміналістики, юриспруденції і відсиденції.

Фунт: Так, на моєму віку було багато відсидок. Я сидів при монархах, кадетах, при Леніні і вірних ленінцях. Сидіти за інших — моя спеціальність. При культі Сталіна на зіцголову не було попиту. Тоді всі сиділи самі. Та й я б не зміг би сидіти як японський шпигун. Не знаю японської мови. В період застою заробляти перешкоджав мені могутній конкурент — телефон. Навіщо було тіньовому гешефтмахеру платити бідному зіцголові, коли він міг зателефонувати керівному голові і уникнути в'язничних грат. Ну а тепер, окрім телефону, появилися у владних структурах якісь побісти. Вони у мене вирвали з рота останній шматок хліба. Правда, зароджується вже приватний капітал, саджати є кого, є й закони відповідні, та наша бідна юстиція ніяк не дочекається механізмів застосування цих законів. Поки появиться мала механізація, то завершиться велика прихватизація.

Елочка: Краса!

Козлевич: Холера, а не краса. В Арбатові я був основоположником автомобілізму. Я не вимагаю за це звання почесного громадянина міста, але ж дайте мені заробити як таксисту. Колись моя «Ех, прокачу!» не знала простою. Всі арбатівські ділки їздили на моїй машині на лоно природи бенкетувати. Тепер у начальства появилася мода для цієї ж мети використовувати державний транспорт. А володарі «Мерседесів», «Тойот» і «Вольво» взагалі не дивляться в бік моєї тачки. То де ж заробити на прожиття учаснику історичного автопробігу по бездоріжжю і нехлюйству?

Безенчук: Пан Козлевич істинну правду мовить. Нема ходу чесному підприємцю, туди його в качелю. Ви ж пам'ятаєте, товаришу Бендер, в нашому місті раніше вмирали рідко. Тому й збанкрутувала похоронна контора «Ласкаво просимо». Фірма «Німфа» теж дихала на ладан. І я погибав без клієнтів. А тепер — благодать. Любо подивитися, як помирають люди. Наркоманія, токсикоманія, нітрати, фосфати, радіація, спекуляція, сивуха, бормотуха, та ще й убивства по спеціальному замовленню, не говорячи вже про масове душогубство в «гарячих точках». Тільки поспішай подавати домовини. Та облфін справу гробить, туди його в качелю! Послухайте. Створили ми на паях з музикантом Битховином кооператив «Домовина з музикою». За мною труни з глазетом, за Битховином — Реквієм з ламбадою. Здавалося б, все гаразд. Є домовина, є клієнти. А ховати чортма. Треба й начальнику в «лапу» дати, і рекетирів не забути, туди їх в качелю. Керенки вони не беруть, наші «фантики» зневажають, а долари та іншу валюту, що конвертується, я ще не навчився заробляти. Тому й висить на воротах кладовища табличка: «Поховання умираючих — справа рук самих умираючих». Що робити? Невже самому подаватися в рекетири?

Бендер: До речі, про рекет. Шановний майстер Безенчук зачепив болючу тему. Для вас не секрет, що я знав чотириста способів практично чесного відбирання грошей. Жоден з них немає нічого спільного з сучасним рекетирським розбоєм. Спитайте присутнього тут колишнього голову біржового комітету громадянина Кислярського, чи застосовувалось насильство при відбиранні грошових коштів у високоповажних членів «Союзу меча і орала»?

Кислярський: Клянусь, ми добровільно жертвували на користь безпритульних дітей — квіточок життя.

Бендер: Ось бачите — ця благородна акція стала прообразом нинішнього дитячого благодійного фонду. А до чого привела моя ініціатива стосовно плати за відвідання П'ятигорського Провалу? Вона дала імпульс сучасним платним туалетам. Ну а операція вилучення певної суми у підпільного мільйонера Корейка — це переконливий приклад наукової організації праці і зразкової економіки. Я попрацював за чотири солідних відомства: відділ боротьби з розкраданням соцвласності, карний розшук, прокуратуру і податкову інспекцію. Все це було зроблено культурно і цивілізовано.

Корейко: Ідіотські телеграми від братів Карамазових — це культура? А бочки з апельсинами — це цивілізація?

Бендер: Олександре Івановичу, прийміть мої глибокі вибачення, одначе психологічна обробка клієнта — явище гуманне, про що свідчить досвід вітчизняних екстрасенсів і східних брамінів-йогів. До того ж ви були особливим клієнтом. Наскільки мені пригадується, в період розгорнутого будівництва соціалізму ви берегли себе для капіталізму. Що ж, нині, при переході до ринкових відносин, ви можете реалізувати свою блакитну мрію. Можу допомогти вам «відмити» ваші капітали, якщо вони ще є у вас.

Корейко: Мені теж дещо пригадується. Хоча б ваша полум'яна любов до соціалізму і пристрасна мрія про Ріо-де-Жанейро, де були в моді білі штани. Чому ж ви не поїхали?

Бендер: Виключно з вини Аерофлоту. Не було у нього тоді таких лайнерів, щоб їх можна було викрадати. Довелося пішечком перетинати румунський кордон. Чим це закінчилося — читайте у Ільфа і Петрова. Одначе про штани. В той золотий період реконструкції в промтоварних магазинах висіло скромне оголошення: «Штанів нема!» Тепер є, та грошей нема. І тому люди доношують штани застійного періоду.

Берлога: Не все вже так погано. Як бухгалтер, скажу вам, що, окрім пасиву, є ще й актив. По-перше, скасували частку, і мені не треба приймати титул віце-короля Індії. По-друге, і це головне — раніше колишній присяжний повірений Кай Юлій Старохамський лише в «психушці» міг вільно проголосити: «Хай живуть установчі збори!» А сьогодні новітні монархісти на Красній площі кричать «Боже, царя борони!», «Дайош єдину, неділиму!» А власні навіть вусом не поведуть.

Елочка: Знаменито!

Вороб'янінов: Я солідарний з чарівною феміною.

Бендер: В якій іпостасі ви солідаризуєтеся — як батько російської демократії чи як особа, наближена до імператора?

Вороб'янінов: Як ворог всіх жидо-масонів і христопродавців!

Бендер: Відповідь, гідна титана мислі.

Балаганов: Мечем і оралом захистимо святую Русь від гнилих інтелігентів і сіоністських дисидентів!

Бендер: І ти, Шурик, продався шовіністам?

Балаганов: А що маю діяти? Для сина лейтенанта Шмідта я вже старий, а націонал-комуністи дещо підкидають. Правда, менш, ніж ви дали мені із блюдечка з блакитною облямівкою, але ж на квашену капусту вистачає.

Бендер: Приємного апетиту, Шурочко, жуйте на здоров'я квашену капусту. Ретельно пережовуючи страву, ви допомагаєте суспільству.

Балаганов: Допоможу — було б, що жувати!

Бендер: Поважаю ентузіастів. Однак в останні роки появилося чимало охочих до голодувань. А втім, у славні старі часи Васисуалій Лоханкін теж полюбляв голодувати. Васисуалій, ваші політичні погляди на проблему прийняття страви залишилися незмінними?

Лоханкін: Гидотну дієту я тричі зневажаю. На обід я хочу поїдать: шашлик, бульйон, котлети з вінегретом, із сиром пироги притім. Та власті для мене калорій жалкують і спецпайок, негідні, не дають.

Бендер: Можете скаржитися у всесвітню лігу сексуальних реформ.

Грицацуєва: В Радянському Союзі сексу не було.

Бендер: Мадам, тепер все навпаки: секс появився, а Радянський союз зник.

Елочка: Хо-хо!

Отець Федір: Дозвольте, недільну проповідь...

Бендер: Преподобний, сьогодні не неділя, а робочий день.

Генріх Заузе: Хіба у вас бувайт робочі день? Мене як німецького спеціалістен «Геркулес» виписав по контракту за зеєр філь валютен, але я жоден день не працював, а зарплату получайт натюратх.

Бендер: Гер Заузе, вам дуже повезло: уже при непі ви користувалися привілеєм розвинутого соціалізму: одержувати тугрики за вихід, а не за саму роботу. Отже, товариші-панове, наша бесіда наближається до завершення. Залишилося лише нагадати вам прогноз погоди. Як відомо, до історичного матеріалізму на кожного громадянина давив стовп повітря силою в двісті чотирнадцять кіло. Тепер у зв'язку з забрудненням атмосфери і шоковою терапією стовп повітря став давити зі значно більшою силою. Є побоювання, що він може зовсім задавити громадянина. Ось така погода, панове присяжні засідателі. Дихайте глибше, поки дихається.

Елочка: Жах!

Малюнок
Людмили Гурської.

ШЕВЧЕНКО І КРИМ

КОРОТКИЙ СЛОВНИК

Продовження.
Початок у № 24—37.

«Катерина» — постановка Кримського укр. муз.-драм. театру за однойменною оперою М. М. Аркаса. Підготовлена 1963 до 150-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка. Головний режисер — М. Магальник, режисер — О. Сапсай, балетмейстер С. Сорокатий. Виконавці основних ролей: засл. артистка України В. Франчук (мати), актори М. Новик (батько), Г. Сименко (Катерина). — *О. Б.*

Катерина II (Софія Фредеріка Августа Ангальт-Цербстська; 1729—1796) — рос. імператриця в 1762—96. За походженням німкеня. Все її правління минуло в загарбницьких війнах, особливе місце в експансіоністських планах Росії займало Кримське ханство. 1771 військо В. Долгорукова спустошило півострів, 1778 О. Суворов виселив у Приазов"я християн (перша депортація з Криму), а після анексії ханства 1783 тисячі татарських і ногайських родин змушені були емігрувати до Туреччини. 20—31.V.1787 К. II здійснила помпезну поїздку по «новонабутих» землях півострова; її супроводжували Г. Потьомкін, О. Безбородько, В. Кочубей, О. Браницька та багато інших царедворців. Учасником поїздки під ім"ям вигаданого графа Фалькенштейна був австрійський імператор Йосиф II.

Щодо України К. II проводила цілеспрямовану колоніальну політику. 1764 було скасоване гетьманство, 1768 — придушено Коліївщину, 1775 — зруйновано Запорозьку Січ, 1783 почалося масове закріпачення укр. селянства. Катами і людоїдами назвав Шевченко в поемі «Сон» Петра І та К. II («Це той **первий**, що розпинав Нашу Україну, А **вторая** доконала Вдову сиротину»). Найвиразніша Шевченкова характристика К. II — в містерії «Великий льох»: «лютий ворог України». — *Г. Р.*

Кац Адам Захарович (1923—1984, Сімферополь) — укр. художник. 1950 закінчив худ. ін-т ім. І. Рєпіна в Ленінграді, з 1954 жив у Сімферополі. Добре знав літ. спадщину Шевченка, грунтовно вивчав його іконографію, мав посмертну маску з обличчя поета. 1961 завершив серію, до якої увійшли твори «Т. Г. Шевченко на набережній Неви», «Т. Г. Шевченко з киргизьким хлопчиком» (сепія), «Т. Г. Шевченко в експедиції», «Не каюсь» (акварель) та десятки підготовчих етюдів. Під час ювілейної шевченківської виставки у Києві за триптих «Кобзар» («Думи», «Не каюсь», «Кайдани порвіте») 7.III. 1964 був удостоєний звання заслуженого діяча мистецтв України. 1970 у співавторстві з М. І. Янковським написав замальовку «Т. Г. Шевченко над Дніпром». — *Г. Р.*

Кацнельсон Абрам Ісакович (нар. 1914) — укр. поет, літературознавець і перекладач. Тепер живе в Лос-Анджелесі (США). Автор віршів про Шевченка «Смерть художника», «Спадщина» (1940), циклу «Шевченко в Петербурзі» (1962), статей «Правдива іскра Прометея» (1968), «Чи був Тарас Шевченко антисемітом?» (1995). Переклав поезії молдав. та рос. авторів («Зустріч з великим Тарасом» А. Лупана, «Пісня — дружби вірної сестра» М. Дудіна, «Бій на Тарасовій горі» В. Кондратенка). Часто був у Криму, зустрічався з молодими літераторами, допомагав їм у творчому становленні. — *Д. К.*

Кащенко Андріан Феофанович (1858 — 1921) — укр. письменник. Найтісніше його творча і видавнича діяльність була зв"язана з Катеринославом. Служив у залізничному відомстві. Працюючи в 1911 — 14 контролером в Туапсе, розповсюджував там видання творів Шевченка, виступив з референтом на організованому українцями вечорі, присвяченому 100-річчю від дня народження поета. У своїх популярно-пізнавальних творах К. часто звертався до крим. тематики. Це — іст. оповідання про кошового І. Сірка «Запорозька слава» (1906), розповіді про гетьманів С. Кішку, П. Сагайдачного, І. Сулиму, повість «Борці за правду» (1913), персонажами якої є Б. Хмельницький, Іслам-Гірей III, полковник І. Богун, розвідка «Басурманська неволя в українській народній поезії» (1917). Багато місця відведено Криму в кращій праці К. — «Оповіданнях про славне Військо Запорозьке низове» (1917). З 30-х рр. твори і саме ім"я письменника перебували під забороною компартійних ідеологів. — *Г. Р.*

Квітка-Основ"яненко Григорій Федорович (справж. — Квітка; 1778 — 1843) — прозаїк і драматург, один з починальників новочасного укр. письменства. Щиро вітав появу перших творів Шевченка, листувався з ним. 1839 на вихід нарису «Головатий» Шевченко відгукнувся поетичним посланням «До Основ"яненка»; в 1841 — 42 зробив ілюстрації до творів К.-О. «Знахар» і «Панна Сотниківна». Особисто письменники не були знайомі. Про Крим К.-О. писав у нарисах «Заснування Харкова», «Про слобідські полки», «Татарські набіги». Зміст цих творів коротко переказано в розвідці О. С. Шеви «Крим в українській літературі» (Сімф., 1963). — *Г. Р.*

Келямов Зінабадін (1910, Керч — 1943) — кримськотатарський письменник, перекладач. Загинув у Другій світовій війні. Його переклад Шевченкового вірша «В неволі, в самоті немає» 1940 друкувався в Сімферополі у виданнях: Т. Г. Шевченко. «Сайлама шиирлер» («Вибрані поезії») та «Динге къаршы эдебий эсерлер джыйынтыгъы» («Антирелігійний літературний збірник», упорядником якого був К.). — *Н. Я.*

Кент Рокуел (1882 — 1971) — американський художник і письменник. Популяризував малярську спадщину Шевченка в США. «Я пишаюсь цими творами, начебто сам українець», — зазначав К. 1958 здійснив поїздку по Криму. — *В. К.*

(Далі буде).

Автори словникових статей — О. Біляченко, Д. Кононенко, В. Кравченко, Г. Рудницький, Н. Яг'я.

З РОДУ КРАСИЦЬКИХ

На вечорі, присвяченому Т. Г. Шевченкові, що проходив у відділі «Дружба народів» Кримської бібліотеки ім. Івана Франка, школярі показували інсценівку «Катерина». І я дізнався, що одна з дівчаток родичка поета по лінії Красицьких. Вирішив зустрітися з батьками учениці. Відомо, що старша сестра поета Катерина була дружиною Антона Григоровича Красицького. З Шевченківського музею-заповідника науковий співробітник Алла Володимирівна Яхимович надіслала на моє прохання копію з родоводу Антона та Катерини Красицьких. У них було 11 дітей: Олена, Федора, Феодосія, Соломія, Степан, Семен, Ганна, Федір, Марія, Яким та Максим. Шестеро померли в дитинстві, а нащадки Степана, Якима та Максима живуть і понині.

Чия ж праправнучка ота дівчинка? Голова сімферопольської «Просвіти» Тетяна Миколаївна Захарова розповіла мені, що прізвище тієї дівчинки Дусенко, вона вчиться у школі № 29. Розшукав телефон її батька Миколи Анатолійовича. Домовилися про зустріч.

— Я знав, що мій тато, Анатолій Павлович, розшукував родичів, листувався з Дмитром Филимоновичем Красицьким, — розповів Микола Анатолійович Дусенко. — На жаль, минулого року тато помер. Я знайшов у нього старі фотокартки та ось цю метричну виписку.

У ній повідомляється, що в жителів Зеленої Діброви Григорія Антонійовича Кулаковського та його законної дружини Марії Севастянівни, православних, 9.XI.1899 народилася донька Ганна, яку хрестили 10.XI.1899 р. Хрещеним батьком був Петро Сидорович Яременко, хрещеною матір'ю Дарія Кіндратівна — дружина Опанаса Красицького. Виписку підписав та печатку приклав священик Симеон Гливенко.

— Це метрика моєї бабусі, — пояснив Микола Анатолійович. — Я вирішив накреслити свій родовід, і ось що вийшло.

Новонароджена Ганна Григорівна була онукою Севастяна Григоровича Красицького — рідного брата Антона, чоловіка Тарасової сестри Катерини. Севастянова донька Марія (нар. 1862 р.), яка вміла лікувати людей, була одружена з сільським ковалем, сиротою Григорієм Антоновичем Кулаковським (нар. 1865 р.). Ось пожовкла світлина, на якій сестри Ганна, Мотря та Ніна Кулаковські.

Ганна Кулаковська була вчителькою початкових класів, одружилася з Павлом Яковичем Дусенком, який працював техніком. Жили вони в селі Вільшани на Черкащині. 6.XII.1926 р. в них народився син Анатолій. Йому випала важка доля. Під час німецької окупації хлопця забрали до Німеччини, але він зумів утекти. Воював, потім вчився на радіоінженера. Жити залишився на Тернопільщині, де одружився з Марією Кравець. Там 16.XII.1953 р. у Бережанах і народився мій співрозмовник Микола Дусенко — інженер зв'язку, заступник начальника проектного відділу у «Кримтелекомі». Він навчався у Львівському політехнічному інституті, приїхав у Сімферополь за розподілом 1980 р. Разом з дружиною Валентиною Миколаївною виховують трьох діток: Марія навчається в дев'ятому класі, Микола — в сьомому, а Павло — в третьому.

Григорій КОТНИЦЬКИЙ.

м. Сімферополь.

ДО УВАГИ

ЧЛЕНІВ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

Рішенням президії ради СПУ до наступного письменницького з'їзду (травень 1996) заплановано видати новий бібліографічний довідник членів СПУ, які нині працюють в літературі.

Схвалено принцип: у «Довіднику» будуть вміщені короткі дані про час і місце народження письменника, про освіту, видання творів і літературні премії.

Щодо фото. У видавництві «Український письменник» збереглися фото і кліше з попереднього довідника 1988 р. Хто бажає подати нове фото, секретаріат ради СПУ просить терміново надіслати його разом із біографічною довідкою. Фото нових членів СПУ, прийнятих після 1988 р., зберігаються у відділі кадрів СПУ і будуть використані в новому довіднику.

Отже, короткі біографічні довідки і фото терміново слід надсилати за адресою: 252024, Київ-24, вул. Банкова, 2, Спілка письменників України. Секретаріат.

ЮВІЛЕЙ НІМЕЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

В Ялті відзначено 110-у річницю від дня освячення німецької Євангельсько-Лютеранської церкви Святої Марії. Побудований цей храм за проектом ялтинського архітектора Густава Шрайбера. До революції він був центром духовного і національно-культурного життя німецької громади Південного берега Криму. Національні осередки в Ялті, насамперед німців, греків, євреїв, поляків, вірменів, особливо активно розгорнули свою діяльність на початку XX століття. Зокрема велику роботу в місті проводило Німецьке благочинне товариство.

Нині прийшла пора, коли людині ніхто і ніщо не заважає осмислювати предківські коріння, залишаючись громадянином України, усвідомлювати свою приналежність до того чи іншого народу. За останні роки пожвавилась робота і зміцнілись узи ялтинської німецької громади, згуртуванню якої в певній мірі сприяв Наказ Президента України про повернення культових споруд віруючим. Але водночас виросли і проблеми, з'явились труднощі, які, на жаль, місцеві органи влади не лише не допомагають подолати, але подекуди ще й ускладнюють своїм втручанням. Проте німецьке товариство цілеспрямовано і послідовно влаштовує свята національної культури на кримській землі.

До програми відзначення ювілею ялтинської кірхи входили зустрічі учасників та гостей свята, які приїхали з різних міст і сіл України, а також Німеччини та Росії (серед них і онука Г. Шрайбера — архітектор з Москви Надія Густавівна Мартинсон), привітання представників різних конфесій та Армії Спасіння, концерти духовної, класичної та органної музики, огляд експозиції церковного музею та виставки, спеціально підготовленої міським історико-літературним музеєм.

Як і планувалось, всі заходи були підпоряковані вершині кількох урочитих днів — Святковій літургії у церкві Святої Марії, куди не могли поміститись всі бажаючі.

Наш кор.

СВЯТО НОВОЇ КНИГИ

Зустріч з новою книгою — завжди свято. Подвійне свято — зустріч з її автором.

Цього разу в день знань до Кримської республіканської юнацької бібліотеки на зустріч з письменником Олександром Губарем, автором книги «Чорноморська хвиля» завітали учні старших класів загальноосвітніх шкіл Сімферополя.

«Чорноморська хвиля» — це книга творчих портретів сучасних українських письменників Криму Дмитра Черевичного, Валентини Невінчаної, Ореста Корсовецького, Данила Кононенка, Валерія Тарасова та ін. В ній подано й кращі твори авторів.

Отже «Чорноморська хвиля» — це не просто книга, а книга-хрестоматія, книга-посібник для вчителів та учнів, допущена Міністерством освіти Автономної Республіки Крим для вивчення на уроках української літератури програмного курсу. «Література рідного краю».

Олександр Іванович Губар не лише відомий літературознавець і літературний критик, член Спілки письменників України. Він — професор Сімферопольського держуніверситету, понад півстоліття віддав викладацькій роботі у вузі, читає для студентів-філологів лекції з теорії та історії української літератури. А тому йому було вже легко і звично встановити контакт з юнаками та дівчатами, які прийшли познайомитися з новою книгою, з її автором.

Емоційна розповідь письменника про те, як творилася книга, про її героїв — теж письменників, чергувалася з поетичними рядками і прозою, дотепний гумор з веселим іскристим сміхом аудиторії... Тут же, в бібліотеці можна було й придбати книжку з автографом.

Працівники бібліотеки Любов Герасимова, Надія Буркат, Любов Бєлінська, Тетяна Антоненко, організовуючи цю зустріч, потурбувалися й про те, щоб сюди органічно вплелися і літературна вікторина, і виступ соліста Будинку культури ім. Т. Шевченка Володимира Цабана, чудового виконавця українських пісень.

Презентація книги пройшла цікаво, весело і змістовно.

Валентина ВОЛЬНОВА,
методист.

На світлинах: письменник Олександр Губар в колі бібліотекарів Тетяни Антоненко (ліворуч) і Надії Буркат; уважно слухає молодь письменницьке слово.

Світлини Євгена ВЛАСОВА.

ВІД РЕДАКЦІЇ: всім бажаючим придбати книгу «Чорноморська хвиля» слід звернутися до Сімферопольської міської «Просвіти» (Захарова Т. М. тел. дом. 48-43-90) або до Товариства української мови ім. Т. Шевченка (Петрова А. В. тел. дом. 25-08-90).

ФУТБОЛ

ЄВРОПЕЙСЬКІ КУБКИ

В Кубку чемпіонів київське «Динамо» зустрічалося на своєму полі з чемпіоном Греції «Панатікаікосом».

Грецький клуб засновано 1908 року, в Києві він проводив свій сотий матч в єврокубках. Перемогла наша команда — 1:0. Вперше в цьому році Республіканський стадіон у столиці України зібрав 98 тисяч глядачів.

Одеський «Чорноморець» в Кубку володарів Кубків на своєму полі переміг польський «Відзєв» теж з рахунком 1:0.

Донецький «Шахтар», виступаючи в Кубку УЄФА, зустрічався в Бельгії з «Брюгге» і у напруженій боротьбі поступився — 0:1.

ДАМНИЦЯ

Випуск 123-й

Батько відомого шахового гросмейстера Гати Камського був кримським татарином. У 1944 р., під час депортації, він загубився і опинивсь на Камі, де його здали в дитбудинок. Малолітній Рустем, крім імені, не пам'ятав ні свого прізвища, ні того південнобережного села, звідки вивезли їхню родину. Тому в дитбудинку йому і дали нове прізвище — Камський, яке тепер знають всі любителі шахів.

Подаємо кінцівки кримських шашкових проблемістів.

Анатолій УВАРОВ (Севастополь). Білі: прості 19, 24, 25, 27, 29, 34, 36, 42, 45, 47, 49; чорні: прості 1, 12, 18, 26, 28, 32, 33, 35, 38, 40. Виграш. 1. 36—31 2. 47—42 3. 19—13 4. 49—43 5. 29:7 6. 25:3 7. 3:44 8. 45:34. Білі тричі провели удари на більшість, що й принесло їм успіх.

На діаграмі — мініатюра Геннадія КУПКИ (Сакський район), скомпонована за мотивами двох творів сімферопольського проблеміста Володимира Савицького. Починають гру білі. Спробуйте знайти їхній виграш.

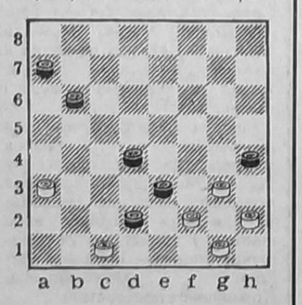

Фирма «Кора-Сервис» ликвидируется.
Все претензии принимаются в течение двух месяцев.
Администрация.

Консультує лікар

БЕЗСОННЯ

Нерідко можна почути: щовечора погано засинаю, а потім серед ночі прокидаюсь — і не можу більше очей заплющити до самого ранку. Найчастіше такий стан викликаний не хворобою, а простим порушення режиму життя. Отож не поспішайте ковтати таблетки. Спробуйте чітко дотримуватися кількох елементарних правил:

1. Лягайте спати в один і той же час. Так само й вранці вставайте.
2. Перед сном не займайтеся розумовою працею, не читайте довго.
3. Не їжте багато на ніч.
4. Не паліть перед сном цигарок.
5. Обов'язково прогуляйтеся після вечері.
6. І взимку, і влітку тримайте відкритою кватирку. Свіже повітря корисне без обмежень.

Якщо ж і це не допоможе впродовж місяця, зверніться до лікаря.

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕНИЯ

Понедельник, 25 сентября

УТ-1

7.00 Анонс-клип.
7.05 Мир за вчера.
7.15 Гимнастика.
7.25 Анонс-сенс.
7.45 Доброе утро, Украина.
8.45 Экспресс-информ.
9.00 "1+1". "Сенсация".
10.00 "Свічадо".
10.30 Гости фестиваля "Веселад".
10.50 "1+1". Х/ф "Пистолет".
12.40 Монитор.
13.00 УТН.
13.10 Полдень.
13.55 "Возвращение Арсена Люпена". 6 серия.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.20 М/ф "КОАПП". 1-3 серии.
17.50 Синема-100. "Человек с киноаппаратом".
19.05 Маленький концерт.
19.25 "Как получить жилищную субсидию".
19.30 Бар "Черный кот".
19.45 Приватизация: опыт, проблемы.
20.00 УТН.
20.15 Наше время.
20.20 Модус вивенди.
20.45 "1+1". "Сенсация".
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.0 УТН.
22.35 Наше время.
22.45 Х/ф "Иду к тебе".
0.10 Экспресс-информ.
0.25 Наше время.
0.30 УТН.
0.40 Х/ф "Большие деревья".
2.10 "Звездное мгновение". Телефестиваль.

ОРТ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 "Тропиканка".
17.00 Шпаргалка.
17.05 "Элен и ребята".
17.30 Тет-а-тет.
18.00 Время.
18.20 "Тропиканка".
19.10 Час пик.
19.35 Киевская панорама.
20.00 Если... В.Познер.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 Х/ф "Неоконченная повесть".
23.40 Версии.
23.55 Футбольное обозрение.
0.25 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 Программа ТВ.
9.05 Окна в мир. Международная программа.
9.35 Х/ф "Селина и Жюли совсем запгались". Часть 2.
11.10 Салон "Анастасия".
11.30 Мировой детектив. "Шерлок Холмс".
12.25 "Рейтинг". Пресс-клуб.
13.10 Программа "М".
13.30 ЧИЗ.
13.50 Футбол как футбол.
14.50 Окна. Новости.
15.00 Стоп.
15.30 Символист Михаил Сапожников.
16.00 Международное туристическое обозрение.
16.20 Музыкальный мир.
16.55 Погода.
17.50 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Крым спортивный.
18.50 Болгарские встречи.
19.10 В правительстве Крыма.
19.40 Реклама.
20.15 Видеотекст.
20.30 "Санта-Барбара".
21.20 "Деловые люди".
21.35 ИК "Семандр".
21.55 Бизнес-контакт.
22.35 "Леди".
23.00 "Крестьяне".
23.30 Ночной кинозал "Приватбанка". "Семья Харт на Диком Западе". Концерт.
1.30 Концерт артистов балета.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф.
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 Телесериал "Маримар" (1 серия).
19.30 Муз.микс.
19.40 Х/ф "Верные друзья".
21.15 Телегазета.
21.30 Мир электронных развлечений.
22.00 Х/ф "Прах и кровь" (2 серия).
22.50 Муз.микс.
23.05 "По ту сторону закона".

Вторник, 26 сентября

УТ-1

7.00 Анонс-клип.
7.05 Мир за вчера.
7.15 Агромагазин.
7.25 Анонс-сенс.
7.45 Доброе утро, Украина.
8.45 Экспресс-информ.
9.00 "1+1". "Сенсация".
10.00 Доброго вам здоровья.
10.25 Люди из вольной степи.
10.45 Х/ф "Иду к тебе".
12.10 Телевизир.
12.25 И только музыка.
13.0 УТН.
13.10 "Гелена". 64, 65 серии.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.20 М/ф "КОАПП". 4, 5 серии.
17.40 Игра в классики.
18.25 Блок-Нот.
18.50 Магия цветов.
19.15 Приватизация: опыт, проблемы.
19.30 Бар "Черный кот".
19.45 Финансовое обозрение.
20.00 УТН.
20.15 Наше время.
20.25 Футбол-плюс.
20.45 "1+1". "Сенсация".
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.00 УТН.
22.35 Наше время.
22.45 Х/ф "Зина" /Великобритания/.
0.25 Экспресс-информ.
0.40 Наше время.
0.50 УТН.
1.00 Х/ф "Самая важная персона".
2.55 Антонина Цвид в программе "Вращательный крест".

ОРТ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 "Тропиканка".
17.00 Очень короткие новости.
17.05 "Элен и ребята".
17.30 Джэм.
18.00 Время.
18.20 "Тропиканка".
19.10 Час пик.
19.35 Киевская панорама.
20.00 Тема.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 Из первых рук.
22.05 Футбол. Кубок УЕФА. 1/32 финала. "Ливерпуль" -- "Спартак-Алания".
0.10 Хит-парад "Останкино".
0.55 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 ТНК.
9.15 Окна. Новости.
9.30 Шоу одинокого холостяка.
9.50 Грани.
10.20 Звезды кикбоксинга.
10.50 Музыкальный мир.
10.55 Док.фильм.
11.30 "Санта-Барбара".
12.20 Телеанонс.
12.25 Квартет "Гетьман".
12.40 Школьный экран. С.Есенин. К 100-летию со дня рождения.
13.10 "Кенди".
13.35 Х/ф "Стакан воды". 1 серия.
14.40 "Владимир-Волынский".
14.50 Окна. Новости.
15.00 Х/ф "Максим Перепелица".
16.30 От сегодня -- в завтрашний день.
17.50 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 "Как живешь, пенсионер?"
18.40 "Барев".
19.40 Дворец эмира Бухарского.
20.15 Видеотекст.
20.30 "Санта-Барбара".
21.20 "Пушкинские чтения".
21.40 "Киновек".
0.00 Национальная лига бокса.
1.00 СИТ.
1.15 Концерт.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф.
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Маримар" (2 серия).
19.30 "Против течения" (3 серия).
20.20 "Ньювейз -- путь к красоте".
20.40 Муз.микс.
20.55 Телегазета.
21.10 ММЦ "Я не люблю".
22.15 "Секретные материалы".

Среда, 27 сентября

УТ-1

7.00 Анонс-клип.
7.05 Мир за вчера.
7.15 Гимнастика.
7.25 Анонс-сенс.
7.45 Доброе утро, Украина.
8.45 Экспресс-информ.
9.00 "1+1". "Сенсация".
10.00 Финансовое обозрение.
10.15 Магия цветов.
10.45 Х/ф "Зина".
12.25 Один из тысячи уроков.
12.50 Мультфильм.
13.00 УТН.
13.10 Полдень.
13.55 "Гелена". 66 серия.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.15 "КОАПП". 6-9 серии.
17.55 Выбрыки.
18.40 Реальность невозможного.
19.10 Бар "Черный кот".
19.25 Наше время.
19.30 Хроника МВД.
19.45 Приватизация: опыт, проблемы.
20.00 УТН.
20.15 Арт-майдан.
20.45 "1+1". "Сенсация".
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.00 УТН.
22.20 Футбол. Лига чемпионов. "Порту" /Португалия/ -- "Динамо" /Киев/.
0.20 Экспресс-информ.
0.35 Наше время.
0.40 УТН.
0.50 Футбол. Лига чемпионов.

ОРТ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.15 "Тропиканка".
17.00 Шпаргалка.
17.05 "Элен и ребята".
17.30 Тин-тоник.
18.00 Время.
18.20 "Тропиканка".
19.10 Час пик.
19.35 Киевская панорама.
20.00 Кинопанорама.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 Футбол. Лига чемпионов. "Спартак" /Москва/ -- "Легия" /Варшава/.
0.00 Версии.
0.15 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 ТНК.
9.15 Окна. Новости.
9.30 Витражи.
10.15 Музыкальный мир.
10.35 Международное туристическое обозрение.
10.55 Музыкальные новости.
11.15 Для детей. Хочу еще..
11.30 "Санта-Барбара".
12.20 Телеанонс.
12.25 Люди из вольной степи.
12.40 Школьный экран. Леся Украинка в Крыму.
13.00 "Кенди".
13.25 Х/ф "Стакан воды". 2 серия.
14.30 Программа "М".
14.50 Окна. Новости.
15.00 Х/ф "На привязи у взлетной полосы".
16.10 "Б.Лятошинский. Неформальные заметки к юбилею".
16.55 Погода.
17.20 Видеотекст.
17.30 "Рідна хата".
18.00 "Два кольори".
18.30 Студи "Бриз" в ВМС Украины.
19.00 Афта хаберлери.
19.15 Меребанъыз, бапалар!
19.30 Сез-къурултай делегатларына.
20.00 Ана Юрт.
20.20 Видеотекст.
20.30 "Санта-Барбара".
21.20 Бедий программа.
23.15 Караван.
23.45 Окна. Новости.
0.00 Проблемы столицы. 2 часть.
1.00 СИТ.
1.15 Национальная лига бокса.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф.
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Маримар" (3 серия).
19.30 Муз.программа "Ред Вейз".
20.00 Полуостров.
20.30 Рынок недвижимости Крыма.
20.45 Муз.микс.
21.00 Телегазета.
21.15 Х/ф "Посредник".
22.45 Концерт группы "Аквариум".

Четверг, 28 сентября

УТ-1

7.00 Анонс-клип.
7.05 Мир за вчера.
7.15 Агромагазин.
7.25 Анонс-сенс.
7.45 Доброе утро, Украина.
8.45 Экспресс-информ.
9.00 "1+1". "Сенсация".
10.00 Футбол. "Порту" -- "Динамо" /Киев/.
12.00 Карусель и капуста.
12.15 М/ф.
12.30 "Франс Интернасиональ": "Улыбка и переплетения".
13.00 УТН.
13.10 "Гелена". 67, 68 серии.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.20 "КОАПП". 10, 11 серии.
17.40 "Наталья Ужвий. Судьба".
18.00 Музыкальный салон "Камерата".
18.30 Приватизация: опыт, проблемы.
18.45 Послесловие к конкурсу им. В.Ивасюка.
19.00 Бар "Черный кот".
19.15 Финансовое обозрение.
19.30 Имена. О.Писарь.
20.00 УТН.
20.15 Наше время.
20.25 "1+1". "Сенсация".
21.25 Футбол. Кубок кубков. "Шахтер" /Донецк/ -- "Брюгге" /Бельгия/.
23.15 Наше время.
23.20 "1+1". Х/ф "Российский дом" /США/.
1.35 Экспресс-информ.
1.50 Наше время.
1.55 УТН.
2.05 Футбол. Лига чемпионов. Обзор матчей.

ОРТ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 "Тропиканка".
17.00 Очень короткие новости.
17.05 "Элен и ребята".
17.30 ... До 16 и старше.
18.00 Время.
18.20 "Тропиканка".
19.10 Час пик.
19.35 Киевская панорама.
20.05 Чтобы помнили... Л.Фетисова.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 Москва -- Кремль.
22.15 Х/ф "Чувство".
0.25 Версии.
0.40 Новые обыватели.
1.10 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 Программа ТВ.
9.10 Погода.
9.15 Окна. Новости.
9.30 "Любисток".
10.15 Выиграть может каждый.
10.45 Стоп.
11.20 Музыкальный мир.
11.30 "Санта-Барбара".
12.20 Программа "М".
12.40 Школьный экран. Библия. Новый завет -- памятка культуры.
13.05 Телеанонс.
13.10 "Кенди".
13.35 Компьютер Х.
14.05 К 325-летию со дня рождения Л.Бетховена.
14.50 Окна. Новости.
15.00 Х/ф "Посторонним вход запрещен".
16.25 Джентльмен-шоу.
16.55 Погода.
17.50 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Программа греческой редакции.
18.50 "Золотая лампа".
19.10 "Джинни".
19.30 "Стиль жизни".
20.20 Видеотекст.
20.30 "Санта-Барбара".
21.20 Телеанонс.
21.30 Горисполком информирует.
21.50 "Стратегия выживания".
22.45 Бизнес-форум.
23.15 Постскриптум.
23.45 Окна. Новости.
0.00 Фешн-клаб.
0.20 Баскетбол. Чемпионат Европы. "Будивельнык-Хорда" /Киев/ -- "Байер" /Леверкузен, Германия/.
1.00 СИТ.
1.15 Концерт.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф.
18.35 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Маримар" (4 серия).
19.30 Сцена Европы.
20.00 Телеигра "Ход конем" (повтор от 21.09).
20.30 Намедни.
21.10 Муз.микс.
21.25 Телегазета.
21.40 Х/ф "Максим".

Пятница, 29 сентября

УТ-1

7.00 Анонс-клип.
7.05 Мир за вчера.
7.15 Гимнастика.
7.25 Анонс-сенс.
7.45 Доброе утро, Украина.
8.45 Экспресс-информ.
9.00 "1+1". "Сенсация".
10.00 Финансовое обозрение.
10.15 И только музыка.
10.45 Х/ф "Российский дом" /США/.
13.00 УТН.
13.10 Лига чемпионов. Обзор матчей.
14.10 Футбол. "Шахтер" /Донецк/ -- "Брюгге" /Бельгия/.
15.40 "Все -- всем".
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.15 "КОАПП". 12-14 серии.
17.45 "Свадьба Свечки".
18.35 Мир поэзии. Л.Костенко.
19.00 Приватизация: опыт, проблемы.
19.15 Бар "Черный кот".
19.30 "Ни пуха, ни пера". Выпуск 2.
19.55 Наше время.
20.00 УТН.
20.15 Пятый угол.
20.45 "1+1". "Сенсация".
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.00 УТН.
22.35 Наше время.
22.45 Х/ф "Линк" /США/.
0.50 Экспресс-информ.
1.05 Спорткурьер.
1.20 Наше время.
1.25 УТН.
1.35 Х/ф "Дикая орхидея".

ОРТ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 "Тропиканка".
17.00 Шпаргалка.
17.05 Рок-урок.
18.00 Время.
18.20 "Тропиканка".
19.10 Киевская панорама.
19.35 Криминальная хроника недели.
19.55 Поле чудес.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 "Рейли -- король шпионов". 8 серия.
22.55 Версии.
23.10 Взгляд.
0.05 Музобоз.
0.50 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 ТНК.
9.15 Окна. Новости.
9.30 Фешн-клаб.
9.50 Х/ф "Дейзи". 4 серия.
10.45 Д/ф "На кладбище расстрелянных иллюзий".
11.10 Программа "М".
11.30 "Санта-Барбара".
12.20 Маски-шоу.
12.50 Гонки на выживание.
13.20 Х/ф "Бермудский треугольник".
14.50 Окна. Новости.
15.00 Х/ф "Тайна деревянных идолов".
16.35 Музыкальная программа.
16.55 Погода.
17.50 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.20 Минсоцзащиты информирует.
18.50 М/ф.
19.00 Парламентский час.
19.45 "Хоффнунг".
20.20 Видеотекст.
20.30 "Санта-Барбара".
21.20 Телеанонс.
21.30 К дню пожилого человека.
22.00 Киноприложение к программе "Хоффнунг".
22.40 "Рейтинг". Пресс-клуб.
23.25 Салон "Анастасия".
23.45 Окна. Новости.
0.00 Личное дело Анны Ахматовой.
1.00 СИТ.
1.15 В мире киноужасов. "Театр теней".

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

18.00 М/ф.
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Корабль любви" (3 серия).
19.55 Рынок недвижимости Крыма.
20.10 Х/ф "Вендетта по-корсикански".
21.30 Телегазета.
21.45 Муз.микс.
22.00 Х/ф "Депрессия".

Суббота, 30 сентября

УТ-1

8.30 Анонс-клип.
8.35 Гимнастика.
8.45 Мир за вчера.
9.00 Благая весть с Риком Реннером.
9.30 "1+1". "Сенсация".
10.30 Украина сегодня.
11.00 Викторина.
11.20 Доброго вам здоровья.
11.50 Х/ф "Линк" /США/.
13.55 Всемирное спортивное обозрение "Жиллетт".
14.25 Фант-лото "Надежда".
15.10 Карусель и капуста.
15.25 Родная речь.
15.40 Искра Божья.
16.25 Наше время.
16.30 Оранта.
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.15 Цирковая программа /Китай/.
17.45 Предвечерье.
18.30 Подиум.
19.00 Окно в Америку.
19.30 Останки. Новая версия.
20.00 УТН.
20.20 Наше время.
20.25 Европейский дом.
20.45 "Возвращение Арсена Люпена". 7 серия.
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.00 УТН.
22.35 Наше время.
22.45 Х/ф "Даже слоны бывают неверными" /Франция/.
0.25 Теннис. Международный женский турнир "KIEV-OPEN".
1.10 Наше время.
1.20 УТН.
1.30 Группа "Мо-До".
2.30 Ла Тойя Джексон в Славутиче.

ОРТ

7.30 Телеутро.
8.45 Слово пастыря.
9.00 Новости.
9.20 С утра пораньше.
9.50 Х/ф "Кешка и гуманоид".
10.10 М/ф.
10.30 Утренняя почта.
11.00 "Смак".
11.20 Здоровье.
11.50 Сегодня и завтра Кабардино-Балкарии.
12.20 Бомонд.
12.40 Х/ф "Свадьба с приданым".
14.25 Зеркало.
15.00 Таможня.
15.20 Большие гонки.
15.45 Х/ф "Ключ без права передачи".
17.20 В мире животных.
18.00 Киевская панорама.
18.20 Америка с М.Таратутой.
19.10 Х/ф "Золото партии".
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.55 "Рейли -- король шпионов". 9 серия.
22.55 Брэйн ринг.
23.40 У всех на устах.
0.10 Баскетбол. Мужчины. "Динамо" /Москва/ -- "Спартак" /Москва/.
0.55 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 Видеотекст.
9.10 Погода.
9.15 Окна. Новости.
9.30 Волшебное зеркало.
9.55 Будильник.
10.20 Турвидео.
10.50 Кофе по-львовски.
11.20 Музыкальный мир.
11.30 "Санта-Барбара".
12.20 Ностальгия.
12.55 Караван.
13.25 "Мятежный духом". Фильм 2 -- "Вызов Аренди". 9 серия.
14.15 Исчезающие миры.
15.15 Д/ф "Крещенный".
15.45 Футбол как футбол.
16.45 Ведьма. Телеэссе.
17.15 Музыкальный мир.
17.20 Для детей. "Хочу еще.".
17.35 Камерата.
17.45 Телегазета.
17.55 Встреча с прессой.
19.00 Еженедельный семейный канал.
20.05 Сангруп.
20.10 "Жемчужина Крыма". Розыгрыш лотереи.
20.20 Телеканал "Джокер"... Видеопрограмма.
21.10 Клуб "Шико".
21.45 "Репортер".
22.05 Муз.программа.
22.30 "Семья Харт на Диком Западе". Концерт.
0.10 Программа "М".
0.30 Страницы мирового кино.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

9.00 М/ф "Потрясающие приключения мушкетеров".
10.20 Искусство рукоделия.
10.40 Боевые искусства мира.
18.00 "Секретная миссия" (3 серия).
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Детективы на полставки" (43 серия).
20.00 "БЕСТСЕЛЛЕР".
23.00 Телегазета.
23.15 "Тропическая жара" (37 серия).
00.05 Уника-ТВ "Развлечения сегодня".

Воскресенье, 1 октября

УТ-1

8.30 Анонс-клип.
8.35 Гимнастика.
8.45 Мир за вчера.
9.00 "Возвращение Арсена Люпена". 7 серия.
10.00 В воскресенье утром.
11.00 Викторина.
11.20 Д/ф "Жизнь, как день". /Е.Мирошниченко/.
12.15 Национальные танцы /Китай/.
13.05 Служу народу Украины.
13.35 Х/ф "Даже слоны бывают неверными".
15.15 Концерт МСМ.
16.15 Мультфильм.
16.25 Наше время.
16.30 Село и люди.
17.00 УТН.
17.10 Наше время.
17.15 "Наш дом". Часть 1.
17.50 "Херсонесские игры-95". Передача 1.
18.10 Теннис. "KIEV-OPEN".
18.55 "Блюз". Наталья Барышева.
19.15 "Свічадо".
19.45 УТН.
20.0 Футбол. "Черноморец" -- "Днепр".
20.45 "Возвращение Арсена Люпена". 8 серия.
21.45 Спокойной ночи, дети.
22.00 Послесловие.
22.45 Монитор.
23.05 Наше время.
23.10 Х/ф "Бешеный месяц" /Великобритания/.
1.10 Спорткурьер.
1.20 Наше время.
1.30 УТН.
1.40 Х/ф "Шоу-бой".

ОРТ

8.00 Телеканал "Подъем".
10.30 Пока все дома.
11.05 Утренняя звезда.
11.50 Служу России.
12.20 Играй, гармонь.
12.50 Под знаком "Пи".
13.30 И.Андроников о С.Есенине.
13.45 Ниагарский водопад.
14.25 Цирковая программа.
14.40 Мультфильм.
15.00 Новости.
15.20 День музыки.
16.15 Клуб путешественников.
17.00 М/ф "Остров сокровищ" /Великобритания/, "Погонщики динозавров" /Австралия/.
18.00 Новости.
18.20 Футбольное обозрение.
18.50 Один на один.
19.15 Клуб "Белый попугай".
20.05 Х/ф "Вспомнить все".
22.00 Воскресенье.
23.00 М/ф "Гагарин".
23.05 "Рейли -- король шпионов". 10 серия.
0.05 Любовь с первого взгляда.
0.40 Баскетбол. Мужчины. ЦСКА -- "Автодорожник" /Саратов/.
1.25 Новости.

УТ-2, КРЫМ-ТВ

9.00 Программа ТВ.
9.05 Страницы мирового кино.
10.45 Видеотекст.
10.55 "Все в порядке".
11.30 "Гномик".
11.50 Джентльмен-шоу.
12.20 Пострелята.
12.40 Акватория.
13.00 Воскресная утренняя проповедь.
13.30 "Рыцари магии".
14.00 Х/ф "Веселые истории".
15.25 На стыке эпох.
15.45 Музыкальный мир.
16.00 Телегазета.
16.10 Х/ф "Иисус" (США).
18.45 "Своими именами".
19.00 Сангруп.
19.05 Студия "Бриз".
19.35 Телеканал "Джокер"... Муз.программа.
20.10 Гиннесс-шоу.
20.45 "ДЖОКЕР".
23.15 Реклама.
23.30 Х/ф "Улыбка ящерицы". 3 серия.
0.00 СИТ. Неделя столицы.
0.20 Х/ф "Тихий Дон". 1 серия.

"ЧЕРНОМОРСКАЯ"

9.00 Х/ф "Нюки".
10.40 Рынок недвижимости Крыма.
10.55 ММЦ "Корфу: море звуков".
18.00 М/ф "Омэр" (2 серия).
18.35 Муз.микс.
18.45 Телегазета.
19.00 "Детективы на полставки" (44 серия).
19.50 Муз.микс.
20.00 Х/ф "Королева бензоколонки".
21.15 Муз.микс.
21.30 "Непридуманные истории". "Время умирать".
22.00 Телегазета.
22.15 Х/ф "Любовь живет".

ІНДЕКС ІНФЛЯЦІЇ

в серпні 1995 року по відношенню до попереднього місяця склав 104,6%.

Засновники: Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Кримська організація Спілки письменників України, трудовий колектив редакції.

Головний редактор Володимир МИТКАЛИК.

Редакційна колегія: Григорій РУДНИЦЬКИЙ —заступник головного редактора; Василь БОГУЦЬКИЙ — відповідальний секретар; редактори відділів — Данило КОНОНЕНКО, Тамара СОЛОВЕЙ.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Газета зареєстрована Державним комітетом України по пресі. Реєстраційне свідоцтво КВ № 803. Індекс 30553.

Телефони редакції: головний редактор 29-86-59; відповідальний секретар 24-61-26; відділи 29-85-59. Факс 29-86-59.

Адреса редакції: м. Сімферополь, вул. Київська, 76, 4-й поверх, кімн. 410.
Листи просимо надсилати за адресою: 333034, м. Сімферополь-34, пошт. скринька № 972.

Наш розрахунковий рахунок № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Відродження», МФО 324861.